Է. ՏԱՐԻ 1843 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 28 ՄԵՀԵԿԱՆ 4382 — Հ. Տ. 6 ՄԱՐՏ 1890 — Ն. Տ. 18 ՄԱՐՏ 1890 — ՀԻՋՐ. 26 ՐԷՃԷՊ 1307 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نوراتونكيان خانده آره‌ولك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան փակեալ ղրուշ	160
» »	Վեցամսեայ »	80
» »	Եռամսեայ »	40
Գաւառաց »	Տարեկան »	200
» »	Վեցամսեայ »	100
Օտար երկիրներու տարեկան ֆրանք		56
» »	վեցամսեայ »	28

Դուրսը ղրկուած յօդուածոց համար Խմբագրութիւնը պատասխանատու չէ։ Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԱՌ ՆԱՄԱԿԱԳԻՐՍ

Լրագրոյս նամակ ղրկողներէն կը խնդրենք որ ըստ կարելւոյն հակիրճ և ամփոփ գրեն, իրենց պատմած դէպքերուն վրայ ճշգրիտ տեղեկութիւններ միայն հաղորդեն, առանց չափազանցութեան և առանց երկար խորհրդածութեանց, Խմբագրութեանս և հասարակութեան թողլով խորհրդածելու հոգն, և մանաւանդ զգուշանան սովորական դէպքերու մանրապատում նկարագրութիւններէ։

Այս առթիւ մեր թղթակցաց կը յիշեցնենք ազգային և տեղական առօրեայ եղելութիւններէ զատ իրենց գաւառաց առեւտրական ու արհեստական դէպքերուն և ընդհանրապէս տնտեսական ու ընկերական պայմաններուն վրայ գրելու աւագ կարեւորութիւնն։ Այս կարգի խնամեալ աշխատասիրութիւններ և ճշգրիտ ծանօթութիւններ սիրով կ'ընդունինք ու կը հրատարակենք միշտ։

Կուսակցական վիճաբանութիւններ և անձնական յարձակումներ պարունակող նամակք սկզբամբ չեն ընդունուիր։

Մեզ նամակ կամ յօդուած ղրկողներէն կը խնդրենք նաեւ որ թղթին միայն մէկ երեսին վրայ գրելու — և մանաւանդ մաքուր գրելու — բարեհաճութիւնն ունենան։

Կ. ՊՈԼԻՍ, 7 ՄԱՐՏ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ ԵՒ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

Ֆրանսական կառավարութիւնն հետեւեալ հեռագիրն ստացաւ Քոթոնուէ․

«Տահոմէի թագաւորը չհամարձակեցաւ յարձակիլ մեր (Ֆրանսացւոց) Կոտոնէի դիրքերուն վրայ, և իւր Ամազոններուն հետ ի Լամա քաշուեցաւ։ Մեր դիրքերուն հանդէպ հազար Տահոմէցիք կը մնան։ Մարտ 4ի ճակատամարտին մէջ, Ալլատա սպաննեցաւ։ Ալլատա զօրապետուհին էր Ամազոն կոչուած զինուորուհեաց։ Ի Քոթոնու կը զրուցուի թէ Տահոմէցիք իրենց դերի բռնած Եւրոպացիներն Էպլիտահ տարած են։ Քերկլէն ֆրանսական մարտանաւը Պէնինի ծովախորշն հասաւ, և պիտի օգնէ ծովեզերաց պաշտպանութեան։»

—Գերմանիոյ պատերազմական նախարարութիւնը, 60 կամ 70 նոր հրետանեաց հաստատման (360էն 420 նոր թնդանօթաց յաւելման) համար վարկ խնդրելով Ռայխսթակէն, պիտի յայտարարէ թէ «Կայսրութեան զինուորական զօրութեանց այս յաւելման անհրաժեշտ պէտք կը ցուցնեն Ֆրանսայի և Ռուսիոյ սպառազինութեանց նորանոր յաւելմունք»։

—Ցուլիուս Պէրման անուն գերմանացի ձիու վաճառական մը, որ դրամական խնդրոյ մը բերմամբ ոխ կապած էր Պերլինի ֆրանսական դեսպանատան զինուորական կցորդ Պ. Հիւ հազարապետին, զբօսավայրի մը մէջ խարազանի երկու հարուածներ իջեցուց անոր երեսին։ Ֆրանսացի սպայն դիմեց պատժական դատարանին, որ վեցամսեայ բանտարկութեան դատապարտեց զՊէրման։ Գերման լրագիրք դիտողութիւն կ'ընեն թէ պատիժը թեթեւ է, նկատելով զինուորական կցորդին պաշտօնական դիրքն, որուն տեղեակ էր Պէրման։

—Պ. Ժիւլ Սիմոնի անուանումն իբրեւ գլխաւոր պատուիրակ Ֆրանսայի՝ թէ՛ Գերմանիոյ մէջ և թէ արտաքոյ Գերմանիոյ շատ լաւ տպաւորութիւն ըրաւ։ Ֆրանսա լաւագոյն ընտրութիւն մը չէր կրնար ընել՝ ցոյց տալու համար թէ ո՛րչափ մարդասիրական եւ հաշտարար տեսակէտով մը կը մասնակցի Պերլինի Դեսպանախորհրդոյն։

—Պուլանժէական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ կէս-քաղաքական և կէս-թատերական ներկայացում մը տրըւած է ի նպաստ այն կառավարական պաշտօնէից որք Պուլանժէ զօրավարին [illegible] ղան վերջերս, և որոցմէ շատեր գրեթէ աւուր հացի կարօտ մնացած են այս պատճառաւ։ Հանրապետական լրագիրք կը ծաղրեն Պուլանժէութեան այս անկեալ վիճակը, բաղդատելով իւր մեծամեծ ակնկալութեանց հետ։

—Ֆրանսացի բժիշկներն ևս պաշտպան-դրութեան յարեալ են, և չեն ընդունիր որ օտար բժիշկներ իրենց արուեստն ի գործ դնեն ֆրանսական հողի վրայ։ Ֆրանսացի բժշկաց նման ուսեալ և ազատամիտ դաս մը մարդկան այս պահանջումը տարօրինակ հետեւողութիւն մ'է Ֆրանսայի հռչակեալ ազատութեան և հաւասարութեան սկզբանց։ Բայց հացի խնդիրն այնպիսի սկզբունքներ մոռցնել կուտայ յաճախ։ Պ. Սփիւլլէր, նախարարական հրաժարումէն յառաջ, խորհրդակցելով օտարազգի բժշկաց խնդիրը քննող խորհրդարանական յանձնախմբին հետ, ըսաւ թէ օտար համալսարանաց բժշկական վկայագիրք իրարմէ յոյժ տարբեր արժէք ունին, այնպէս որ կարելի չէ Ֆրանսայի մէջ վաւերական ընդունիլ զանոնք։ Հարկ է ուրեմն քննութեան ենթարկել օտարազգի բժիշկները, բայց ասկէ չի հետեւիր թէ ճշդիւ ֆրանսական ուսում պահանջուի անոնցմէ, և դաշնագրաց մէջ չկայ յօդուած որ այս խնդիրն ազատօրէն կանոնագրելու արգելք լինի Ֆրանսայի։ Բայց Ֆրանսայի ջերմուկներն այցելող օտարազգիք ազատ պէտք է լինին օտար բժիշկներէ դարմանուելու՝ եթէ այնպէս կամին։ Պ. Սփիւլլէրի յայտարարութենէն կը մակաբերուի թէ ֆրանսական հողին վրայ օտարազգի բժիշկ մը օտարազգիներ ևեթ կրնայ դարմանել։ Այս ամեն կէտեր պիտի պարզուին յատուկ օրէնքի մը մէջ զոր Խորհրդարանը պիտի քուէարկէ ի մօտոյ։

—Երեսփ. Ժողովն իւր երեք չորրորդ մասին քուէով որոշեց որ Մաքսային մեծ Յանձնաժողովոյն 55 անդամք չանդամակցին 33 անդամէ բաղկացեալ Ելմտացոյցի Յանձնաժողովոյն։ Որովհետեւ Ելմտացոյցի Յանձնաժողովը Խորհրդարանէն ետքն հզօրագոյն մարմինն է, Մաքսային Յանձնաժողովոյն անդամակցող գլխաւոր տնտեսագէտներէն և քաղաքագէտներէն ոմանք հրաժարեցան՝ Ելմտացոյցի Յանձնաժողովոյն անդամակցելու համար։

—Երեսփ. Ժողովն 241ի դէմ 275 քուէով անվաւեր հռչակեց Պլէյի միապետական երեսփոխանն՝ զՊ. Ֆրուան։ Սա ի զուր դիտել տուաւ թէ Պլէյի գաւառակը միշտ պահպանողական մ'ընտրած է։ Հանրապետականք հարցուցին թէ ի՛նչպէս պահպանողական մը կրնայ լինել ինք, քանի որ Հանրապետութիւնը տապալել կը խորհի։ Պ. Ֆրուան պատասխանեց․ «Ո՞վ կ'ըսէ թէ Հանրապետութիւնը տապալել կ'ուզեմ։ Եթէ դուք՝ Հանրապետականքդ՝ օգուտ քաղէք ձեր ընդունած դասերէն․ եթէ դադրիք սահմանափակ միջով կառավարութիւն մը լինելէ և [illegible] կեղծ մարդերուն առջեւ բաց դռնուող կառավարութիւն մը դառնաք․ եթէ Պետութեան ելեւմուտքը լաւ մատակարարէք, երկրագործութիւնը պաշտպանէք, և երեսուն հինգ միլիոն կաթոլիկներուն փափաքած կրօնային խաղաղութիւնն հաստատէք, շատ ձեռքեր առ ձեզ պիտի կարկառին, և ի մէջ այլոց ի՛մ ձեռքս»։—Պ. Ֆրուան հաւանօրէն պիտի վերընտրուի, ինչպէս վերընտրեցան վերջերս անվաւեր հռչակուած պահպանողական և պուլանժէական երեսփոխանք։

ԴԵՊՔԵՐՆ Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԳՈՐԾԱՒՈՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Գերմանիոյ կառավարական լրագիրք, նշանակելով հանդերձ թէ վերջին ընտրութիւնք կառավարական կուսակցութեանց բոլորովին աննպաստ արդիւնք տուած են, կը մխիթարուին սա մտածմամբ միայն թէ Ալզաս-Լոռէնի ժողովուրդք, որք ֆրանսասէր 14 երեսփոխաններ կ'ընտրէին, այս անգամ տասնէ աւելի չեն յաջողած ընտրել, և մնացեալ չորս երեսփոխանք նպաստաւոր են գերմանական վարչութեան։ Կը յուսան որ այս ընթացք շարունակուի, և քիչ քիչ Ալզաս-Լոռէն գերմանական վարչութեան հետ հաշտուի։

—Վերջին ընտրութեանց առթիւ հրատարակեալ մէկ մանրամասն վիճակագրէ կ'երեւի թէ Ընկերվարականք 1881ին 311,961 քուէ ստացած էին, այսինքն ամբողջ քուէից 1,000էն 61ը։ 1884ին 549,990 քուէ, այսինքն ամբողջին 1,000էն 97ը․ 1887ին՝ 763,128 քուէ, որ ըսել է բովանդակ գերման ժողովրդեան կողմէ տրուած քուէից 1,000էն 101ն․ և այս անգամ ստացած են 1,341,587 քուէ, այսինքն ամբողջ քուէից 1,000էն 190.8ն, որով Ընկերվարականք կամ գործաւորական ներկայացուցիչք ինն տարւոյ մէջ աւելի քան քառապատկած են իրենց ընտրական և խորհրդարանական զօրութիւնն։ Ուրիշ բացատրութիւն հա՞րկ է միթէ՝ արդարացնելու համար Վիլհէլմ Կայսեր և իւր կառավարութեան փոյթեռանդն հոգածութիւնը գործաւորական խնդրոյն վրայ։

—Պետական Խորհրդոյ վերջին նիստերուն մէջ, Վիլհէլմ Կայսր դրամատեարց և գործարանատեարց նկատմամբ քանի մը դիտողութիւններ ըրեր է, զորս գոհունակութեամբ կը նշանակեն ընկերվարական լրագիրք։ Առթիւ մ'ըսեր է մեծ գործարանատէրի մը․ «Ինձ կը թուի թէ դուք, տեա՛րք դրամատեարք, ընկերային խնդիրն ուրիշ նպատակաւ չէք պարզեր խորհրդոյ սեղանին վրայ բայց եթէ անոր լաւագոյն կտորներն ի նպաստ ձեզ տանելու համար»։

—Արդէն նշանակեցինք թէ Հունգարիա Աւստրիայէն անկախաբար պատուիրակներ ղրկած է Պերլինի Դեսպանախորհրդոյն։ Մաճառ պատուիրակներուն հրահանգ տրուած է մաս[illegible] զան կրօնային հասարակութեանց եկեղեցական տօներուն առթիւ տէրունական հանգստեան խնդրոյն։ Այս խնդիր մասնաւոր կարեւորութիւն ունի Աւստրիոյ-Հունգարիոյ համար, ուր գաւառաց ոմանց մէջ ժողովրդեան մէկ մասն հռոմէադաւան է, մէկ մասն ալ արեւելածէս կաթոլիկ, եւ այս երկու հատուածք տարբեր տօներ ունին, յորս շատ մը խանութներ եւ գործաւորներ գադար կ'առնուն, եւ տուրեւառի գործողութիւնք կը խափանին։ Այս անպատեհութիւն ամենէն աւելի Կալիչիոյ մէջ զգալի եղած է, ուր կան Հրեայներ, որք իրենց յատուկ հանգստեան օրերն ունին։ Այս խնդիրը կարելի չէ լուծել առանց եկեղեցական իշխանութեանց աջակցութեան, և Պերլինի Դեսպանախորհրդոյն եկեղեցական անդամներ կարգել ո՛չ մէկու միտքէն անցաւ։ Յայտնի է թէ Դեսպանախորհրդոյ կարգադրելիք խնդիրներէն մին ալ կիրակնօրեայ և տօնական հանգիստն է, զոր կը փափաքուի միօրինակ ընել ամեն ազգի մէջ, արհեստական տիրող մրցմանց պատճառաւ։

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԱՐԱՐՔ ԵՒ ԶՐՈՅՑՔ

Ռումանիոյ պատերազմական նախարար Զօր. Մանո վաթսուն միլիոն ֆր.ի փոխ կը խնդրէ Երեսփ. Ժողովէն, ամբողջացնելու համար Ռումանիոյ ամրութեանց շինութիւնն, որով, ի մէջ այլոց, Պուքրէշ անառիկ քաղաքի մը դիրքը պիտի առնու, նոր ոճով ամրացեալ և սպառազինեալ։ Այս շինութեանց համար 110 միլիոն ֆր. ծախք ենթադրուած էր, և 50 միլիոնն արդէն գործածուած է։ Վաթսուն միլիոն ֆրանքը փոխառութեամբ պիտի հայթայթուի, և ռումէն կառավարութիւնն արդի սեղանաւորական և քաղաքական միջազգային կացութիւնը քաջալերիչ կը նկատէ նոր փոխառութիւն մը հանելու։

—Նախարարապետ Զօր. Մանո միտքը դրած է վերջ տալ «մաքսային պատերազմին» որ բաւական երկար ժամանակէ մը հետէ կը տիրէ Ռումանիոյ և Աւստրիոյ-Հունգարիոյ միջեւ։ Աւստրիա դարձեալ առեւտրական դաշնագրոյ մը կնքման համար նոր ջանքեր պիտի ընէ։

—Սերպիոյ արմատական կուսակցութեան մէջ հերձուած ծագեցաւ, և գաւառաց ոմանց մէջ արդէն խումբ խումբ Արմատականներ բաժնուելով իրենց պետերէն, հրաւիրեցին իրենց երեսփոխաններն որ հրաժարին։ Բաժնուողները բուն «ազգային» արմատական կուսակցութիւն մը հիմնել կը խորհին։ Ամեն պարագայի մէջ, քաղաքական նոր տագնապ մը մօտալուտ կ'երեւի Սերպիոյ կողմը։

—Մինչ Նո–, ռուսական թերթը, կը գուշակէ Պ. Ստամպուլովի մօտալուտ անկումը, Ֆերտինանտ իշխան, իւր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, առ Պ. Ստամպուլով նամակ մ'ուղղեց, որով կ'ըսէ․ «Մեր հայրենեաց կազմա[illegible] ձեր բազում և անընդհատ ճգունք արդէն փայլուն արդիւնքներ տուին։ Երկրին նիւթական և բարոյական վերածնութեան կ'աշխատիք ո՛չ միայն իմ գահակալութենէս ի վեր, այլ և աւելի կանուխէն, երբ այնչափ արգելք կային մեր սիրելի հայրենեաց բարգաւաճման դէմ»։ Իշխանն, ի նշան բարձր գնահատութեան իւր նախարարապետին ջանից, Ոսկեայ Շքադրամը կը նուիրէ նմա։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳՈՐԾԱՒՈՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Անգլիոյ մէջ ևս այս օրերս գործաւորական խնդիրն հրատապ կարեւորութիւն մ'առաւ։ Պերլինի Դեսպանախորհրդին առթիւ կ'երեւի թէ անգլիացի գործաւորք կ'ուզեն որ ըստ կարի շատ խօսուի իրենց պահանջմանց վրայ, և իրենց աշխատելու դժկամակութեան վրայ։ Անցեալ տարի Լոնտոնի գործաւորաց բռնած ընթացքը մասամբ յաջողութիւն մ'ունեցած լինելով, Մանչեսթրի, Լիվրփուլի, Նիւքասլի, Շէֆիլտի և այլ ճարտարագործ և հանքային կեդրոններու մէջ գործաւորք իրենց վիճակին բարւոքումը կը խնդրեն ազդուապէս։

Այս առթիւ ի դէպ է յիշել կապոյտ Տետրակ մը, որ այս օրերս լոյս տեսաւ, և կը պարունակէ Պերլինի Դեսպանախորհրդոյն վրայ Գերմանիոյ և Անգլիոյ կառավարութեանց միջեւ փոխանակեալ պաշտօնագրերը։ Պիզմարք իշխան իւր հրաւիրագրով կը յիշեցնէ թէ կարելի չէ երկրի մը գործաւորաց վիճակին բարելաւութեան համար միջոցներ ձեռք առնուլ և օրէնքներ հաստատել ցորչափ նոյն օրէնքներն և միջոցները չընդունին ուրիշ երկիրք ևս, որք արհեստական խիստ մրցում մը կը մղեն։

Լորտ Սալզպըրի կ'ընդունի հրաւէրը բայց կը յայտարարէ թէ Անգլիա չի կրնար գործակցիլ այնպիսի անօրինութեան մը որոյ նպատակը լինի օրուան աշխատութեան ժամերն որոշել և սահմանափակել։ Ամեն չափահաս մարդ իրաւունք ունի իւր ուզածին չափ աշխատելու։ Բայց գործաւորաց և գործատերաց միջեւ ազատ պայմանադրութիւնները դիւրացնելու համար եղած առաջարկութեանց Անգլիա սիրով կը մասնակցի։ Պիզմարք իշխան, Լորտ Սալզպըրիի տուած պատասխանագրոյն վրայ, կը յայտարարէ թէ Դեսպանախորհրդոյ վիճաբանութիւնք լոկ արուեստական և տնտեսական կարեւորութիւն պիտի ունենան, և ո՛չ բնաւ քաղաքական հանգամանք։

ՍԵՒ ԴԵՍՊԱՆՆ Ի ՄԱՏՐԻՏ

Մատրիտէ կը գրուի առ Ֆիկ–– թէ Եւրոպիոյ մէջ առաջին անգամ լինելով սեւամորթ դեսպան մը եկած է ի Մատրիտ, Պ. Նէյլըն, ներկայացուցիչ Հայթիի ամերիկեան բնիկ կառավարութեան։ Իւր ընդունելութեան առթիւ, Պ. Նէյլըն արքայական պալատան մէջ ֆրանսերէն լեզուաւ յաջող [illegible]խօսութիւն մ'ըրաւ, Հայթիի կառավարութեան կողմէ փափաք յայտնելով Սպանիոյ հետ լաւագոյն յարաբերութիւններ տածելու։ Շատ շնորհքով մարդ մ'է, և ընտիր տպաւորութիւն յառաջ բերաւ։ Իւր քարտուղարք և կցորդք ևս սեւամորթ են։ Տիկին Նէյլըն նմանապէս, և Մատրիտի պերճ դասու գեղեցիկ ընկերութեան մէջ, Հայթիի դեսպանուհին սիրուն սեւ կէտ մը կը կազմէ։

ԳԵՐՄԱՆՔ ԵՒ ԱՐԱԲՔ

Մարտ 9ին նոր ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ Վիսման հազարապետին հրամանաց ներքեւ գտնուող Գերմաններուն և սոցա բնիկ հետեւակներուն և Պու-Անա-Հէրիի հրամանաց ներքեւ կռուող Արաբաց միջեւ։ Այս անգամ ևս արաբ հրոսապետն յաջողեցաւ փախչիլ։ Գերման սպայ մը սպաննեցաւ, ուրիշ մը վիրաւորեցաւ և երրորդ մը արեւահարէ մեռաւ։ Գերման զինուորք և կամաւորք ոմանք ևս վիրաւորեցան։ Արաբաց կորուստք մեծ են։ Գերմանաց բնիկ կամաւորներէն շատեր արեւէ զարնուելով մեռան։

—)(98 —)(

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

—Գիտե՞ս թէ ի՛նչ կը կարծէ կինս, յարեց Միռ-ա-Մօռ։

—Ի՞նչ կը կարծէ։

—Ինծի ըսաւ թէ ապահով է որ դուն անոնցմէ ես...

Մարքսքօ չըթունքը խածաւ։ Սակայն ինքզինքը զսպեց։ Չհասկնալ ձեւացուց։

—Որոցմէ՞ ըսել կ'ուզես, հայր Հէօյն։

—Բարիզի ոստիկանութենէն։

Մարքսքօ կ'սպասէր այս պատասխանին։ Բաց քահ մը արձակեց։ Եւ այնքան համարձակ կերպով կը ծիծաղէր, բերանը խոշոր բացած, աչքերն արցունք լցուած, ձեռքերը փորին դրած, գրեթէ ջըղաձգական տենդի մը մատնուած, որ Միռ-ա-Մօռ՝ կատարելապէս համոզուելով՝ մտածեց թէ Լա Հէօյնը սխալած էր, և ինքն ալ սկսաւ ընկերոջը նըման ծիծաղիլ։

Մարքսքօ, աչքերը սրբելով, կը կըրկնէր․

—Ա՛հ, ծիծաղելի՛ բան, չխտակը չա՛տ ծիծաղելի։

Ջաղացպանն ալ, անոր նման, քահ քահներ արձակելով, կը կրկնէր․

—Զարմանալի չէ՞։ Կինս ալ ինծի պէս այս բանս պիտի ըսէ քեզ։ Իրեն պատասխանեցէք։ Ինքը կ'ըսէ թէ ապահով է։

—Լըջօրէ՞ն կը խօսիս։

—Լըջօրէն։

—Այս գաղափարն ո՞վ արթնցուց անոր միտքին մէջ։

—Ո՛չ ոք։ Ժամանակէ մը հետէ այսպիսի մտածումներ ունի։ Տարօրինակ կին մըն է։

—Ես պիտի ապացուցանեմ իրեն թէ կը սխալի։

—Ա՛հ, եթէ այդ բանն ընէիր։

—Ատկէց աւելի դիւրին ի՞նչ կայ։

—Մեծ հաճոյք կը պատճառէք ինձ։

—Ձեր կարծիքն ի՞նչ է։ Դուք ալ կը հաւատա՞ք։

Եւ Մարքսքօ սկսաւ ծիծաղիլ։

—Ո՛չ, ըսաւ Հէօյն, ես ապահով եմ թէ դուն լաւ մարդ մըն ես։ Ոստիկանութեան պաշտօնեայ մը ձեզի չափ վարպետութեամբ չի կրնար դարան լարել։ Բայց կինս համոզելու է։

—Կ'ըլլայ։ Կը խոստանամ։

Կառքը կանգ առաւ յանկարծ պանդոկի մը առջեւ, քառուղւոյ մը վրայ կառուցուած։ Այնտեղ չորս ուղիներու բաժանում մը կար, դէպ ի Սօլոնեի զանազան կողմերը տանող։

—Սրճգակը շատ տաք է արդէն, ըսաւ Միռ-ա-Մօռ։

—Այո՛, գէշ չըլլար եթէ իջնենք շիշ մը պարպել։

—Ես ալ նոյնը պիտի առաջարկէի ձեզ։

Մէկի տեղ քանի մը շիշ պարպեցին։ Ու ո՛չ միայն այդ, այլ և այն երկու գիւղերուն մէջ ուր ջաղացպանը կը փոխադրէր իր ալիւրի պարկերը։ Երբ Շանդէլըլէ հասան, Միռ-ա-Մօռ գինովցած էր և Մարքսքօ ինքն իսկ կրկին երեւոյթով կը տեսնէր ճամբուն երկայնութեամբ տնկըւած ծառերը։ Շատ զուարթ էին և իւրաքանչիւրն, իր կարգին, օդը կը թըրնդացնէր իր երգերով։

Ջաղացպանն առաւօտուն մեկնած էր երկու ժամուան պտոյտի մը համար։ Ու գիշերը ջաղացք կը դառնար։ Լա Հէօյն որ փոքրիկ կուժի մը բերնին մէջ դրուած աշտանակի մը լուսովը գուլպայ կը հիւսէր, յանկարծ լսեց ամուսնոյն ձայնն որ իր բոլոր զօրութեամբ գիշերային մթութեան մէջ կ'արձակէր իր սիրելի երգերէն մին։

Կարեւորութիւն չպիտի ընծայէր, եթէ չի լսէր նաև ուրիշ երգ մը զոր երգող ձայնը սարսուռ ազդեց իրեն, վասն զի ամուսնոյն ձայնը չէր այն։

Ձեռքի հիւսուածը նետեց ու ոտքի ելաւ։

—Այն մարդն է։ Մարքսքօն է որ կուգայ։ Ինչո՞ւ արդեօք։

Կասկածներ ունէր։ Ի՞նչ բանի վրայ հիմնեալ էին անոնք։ Բնազդական երկիւղի մը վրայ։ Ոչինչ կը ճշդէր այդ մարդուն դէմ, իր միտքին մէջ, բայց ի դատական պաշտօնատան մէջ անոր հանդիպումը, Ռընօտիէի դատուած օրը։ Զրոյց շըջած էր նաեւ, Ֆալօյի տէրերուն բերնով տարածուելով, թէ բարիզեան ոստիկանութեան գաղտնի պաշտօնէից մին հարցաքննած էր փոքրիկ հովիւը։ Դատավարութեան պահուն, այդ ոստիկանին խօսքը դարձած էր քանիցս։ Լա Հէօյն մտածած էր թէ այդ մարդը Մարքսքօն ըլլալու է, և որովհետեւ դատական պաշտօնատան մէջ հանդիպած էր անոր, իր կասկածները պահ մը ստուգութեան փոխըւած էին։

Ուստի սարսափահար մնաց։ Եթէ Մարքսքօ ոստիկանութեան պաշտօնեայ էր, ուրիշ պատճառաւ չէր կրնար Շանդէլըլէ եկած ըլլալ, բայց եթէ կասկածելով որ ինք մասնակից էր Վիրժինի Լաթուշի սպանման։ Եւ անխոհեմութիւն մը կրնար ի կորուստ մատնել զինքը։

Բարեբաղդաբար այդպիսի անխոհեմութիւն մը չէր գործած։

—Ես անոր ճամբան կը կտրեմ, ըսաւ ինքնին։

Բայց երբ լսեց երկու մարդիկն որք, ձին կառքէն քակելէ յետոյ, ջաղացքը կը մտնէին, դող մը պատեց զինքը։

—Դարձեալ վրաս հսկելու համար եկած է։ Զիս ձերբակալելու եկած է, ըսաւ։ Եւ եթէ կասկածներս յայտնեմ իրեն, ո՞վ գիտէ թէ իսկոյն չպիտի ձերբակալէ զիս։ Միւս կողմէ, լաւագոյն չէ՞ որ բանէ մը կասկածելու երեւոյթ չունենամ։ Ինքն իմ վրաս հսկելու տեղ, ես իր վրայ կը հսկեմ։ Ուրեմն, լաւագոյն է կեղծել։

Երբ Մարքսքօ ներս մտաւ, Լա Հէօյն ժպտեցաւ անոր երեսին։

—Կնի՛կ, ըսաւ Մարքսքօ, որ քիչ մը գինով էր, զիս լրտե՞ս կարծեր ես եղեր։

—Երի՞կս պատմեց ձեզ։

—Շատ խնդացի։

—Գիտէք արդէն, ըսաւ գեղջկուհին, օդային խօսքեր են ատոնք։

—Անշո՛ւշտ, անշո՛ւշտ։

Եւ այլ ևս այդ խօսքը չըրին։ Մինակ Մարքսքօ այդ կնոջ խաղալիկ չեղաւ։

—Դուն, ըսաւ ինքնին, աչքդ իմ վըրայէս չպիտի հեռացնես։ Բայց ես այնպիսի ընթացք մը պիտի բռնեմ որ ապահովուիս։

Իսկ ջաղացպանը վաղուց արդէն իր նախկին վստահութիւնը ունեցած էր Մարքսքօյի վրայ։

Մարքսքօ՝ ջաղացքին մէջ հաստատուելուն առաջին օրերը զոհեց այդ կասկածները փարատելու։

Նախ և առաջ սովրեցուց Միռ-ա-Մօռին թէ ինչպէ՛ս գաղտնի կերպով որսալու է ողջ լորամարգիները։

—Ուռկան նետել գիտես, այնպէս չէ՞։

—Ամեն ջաղացպանի պէս, բնականաբար։

—Ուրեմն, օգոստոս ամսուն, երբ լորամարգիները խոշոր ու պարարտ են, իրիկուններ դաշտերուն մէջ կը պտտիս, կը մօտենաս․ եթէ կարենաս շուն մը ձեռք անցունել, որ կարենայ կեցունել զայնս, լաւագոյն կ'ըլլայ․ մայրը կամ հայրը խոյս կուտան, երբ դուն մօտենաս․ այն ատեն ապահովապէս ձեռքիդ տակ կը մնան ձագուկները։ Առանց արտօրալու, չուանդ կը նետես և տասն անգամուան ինը, թուխս դրուած ձագեր ուռկանիդ մէջ կը բռնուին։ Ես յանձն կ'առնում զանոնք Բարիզ տանիլ ծախելու համար։

—Այդպէս դաշտերուն մէջ պտտիլ, ուռկանը կռնակն անցուցած, դիւրին բան չէ, անտառապահներուն պատճառաւ։

—Լուսին եղած գիշերներէն կարելի է օգուտ քաղել։

—Կը փորձեմ։ Ուրիշ միջոց չկա՞յ։

—Ինչպէ՞ս չէ, բայց աւելի վտանգաւոր։ Լորամարգիի մը աչքերը երբ կուրցունես, շարունակ կ'երգէ, իբր թէ սիրոյ եղանակին մէջ ըլլար։ Վանդակի մը մէջ փակէ՛ զայն։ Վանդակը մացառին մէջ դի՛ր, անտառին եզրը և պիտի տեսնես որ շրջակայից բոլոր լորամարգիները պիտի վազեն գան, կարծելով որ նոր գարուն է, սիրոյ նոր եղանակ մըն է։

—Այն ատեն ի՞նչ ընեմ։

—Հրացանով կ'սպաննես զանոնք։

—Եթէ օձիքս ձեռք տամ։

—Այդ, քու գիտնալիք բանդ է։

Առաւօտ մը, Մարքսքօ Բարիզէն նամակ մը ստացաւ զոր Ոստիկանութեան պաշտօնատան մէջ իր ունեցած ընկերներէն մէկուն յանձնարարած էր գրել իրեն։

Այդ նամակով՝ քանի մը նապաստակ և հարիւրի չափ ալ ճագար կ'ապսպրէին իրեն։

Գործը Միռ-ա-Մօռին հաղորդեց, կընոջը ներկայութեան նամակը կարդալով։

(Շարունակելի)

ԴԷՊՔԵՐՆ Ի՛ՏԱԼԻԱ

Պ. Քրիսփի օրինագիծ մը մատոյց Խորհրդարանին՝ արտօնութիւն խնդրելով ազգային յիշատակարան մը կառուցանելու ի պատիւ Մածծինիի, հռչակաւոր գործիչին, որ թէ՛ Աւստրիոյ կառավարութեան և թէ Սավուայի պետական իշխանութեան դէմ չարժեցաւ երբեմն, ինչպէս իտալեան խռովութեանց պատմութեան տեղեակ անձինք քաջ կը յիշեն։ Քանի որ Ումպէրթօ թագաւորին Նախարարական այնպիսի ծրագիր մը կը մատուցանէ, ուրեմն թագաւորն ինք ևս հաւանած է, և այս է օրուան մեծ խնդիրն Իտալիա։ Ազգային կուսակցութիւնն ի վաղուց ներած է Մածծինիի սխալներն, և անոր եռանդուն գործունէութիւնն ևեթ կը յիշէ յօգուտ Իտալիոյ միութեան, թէև Մածծինի կ՚ուզէր Հանրապետութեան մէջ գտնել միութիւնն։ Իսկ կղերամիտ կուսակցութիւնն ոգի ի բռին կը մաքառի Մածծինիի յիշատակին դէմ, Պ. Քրիսփի որ Իռէտէնթեան հակառակ կուսակցութեան դէմ չարժելու հարկադրեալ էր, Մածծինիի յիշատակը փառաւորելով իւր ժողովրդականութիւնը՝ տեղը բերել կը խորհի։

ԵԳԻՊՏՈՍ

Անցեալ երեքշաբթի Անգլիոյ Երեսփոխանական ժողովոյն մէջ հարցուեցաւ Ելմտական Նախարարին թէ օսմանեան կամ եգիպտական փոխառութեանց տոկոսին զեղչման կամ միացման պահուն ձեռնարկութիւն պիտի լինի՞ տոկոսը զեղչելու կամ մայր գումարը վճարելու այն օսմ. փոխառութեան զոր Անգլիա և Ֆրանսա համաձայնութեամբ երաշխաւորած են ժամանակաւ, Եգիպտոսի տարեկան հարկը գրաւ դնելով։

Պ. Կօշըն պատասխանեց թէ Նախամեծար կը գտնէ ո՛ և է յայտարարութիւն չընել այդպիսի գործողութեան մը վրայ՝ երբ դեռ ժամանակը չէ եկած որոշում մը տալու, որովհետեւ կանխահաս յայտարարութեան մը հետեւանքը կրնան լինել չահադիտական գործողութիւններ։ Բաց աստի, այն գործողութիւն Ֆրանսայի հետ համաձայնութեամբ ևեթ կրնայ կատարուիլ, և Ֆրանսայի հաւանութիւնն անհրաժեշտ է Եգիպտոսի հասոյթներով երաշխաւորեալ փոխառութեանց տոկոսին զեղչման համար։

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ ՅԱՆԳԼԻԱ

Քարտիֆի գաւառին մէջ ի Մորֆա տեղի ունեցած հանքային պայթման 87 գործաւորք զոհ գացած են, ընդ որս մի քանի բարձրագոյն պաշտօնեայք։ Այրիներուն և որբերուն թոշակ պիտի կապուի։

ԱԶԳԱՅԻ՛Ն ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական Ժողովոյ չաբաթական նիստը տեղի ունեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան ընդ. նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանցի։

Քղիի Հէրտիւ գիւղացի մէկ քանի ազգայինք ներկայացած էին ի Պատրիարքարան, գիւղին Տ. Խորէն քահանայի խնդրոյն համար։ Սոյն կէսը նոյն քահանայի դէմ կը բողոքէր և մէկ մասն ալ կը պաշտպանէր զնա։ Ժողովն, լսելով երկու կողմանց առարկութիւնները, ծանոյց իրենց թէ խնդիրն յանձնուած է Կարնոյ Գեր. առաջնորդին։

Ժողովն որոշեց գրել Օրթագիւղի Գեր. քարոզչին և Թաղական Խորհրդոյն, որպէս զի թաղին երկսեռ վարժարանաց մէջ Կրօնական Ժողովոյ կողմէ վկայական ունեցող ուսուցիչ մը աւանդէ կրօնական դասերը։

Կրօնական Ժողովոյ քարտուղար Արժ. Գաբրիէլ վարդապետ Անոյշեան հրաժարած ըլլալով քարտուղարութեան պաշտօնէն, Ժողովն ընդունեց հրաժարականն և որոշեց որ Տ. Գաբրիէլ վարդապետ մինչեւ Զատիկ պաշտօնավարէ ցանուանումն նոր քարտուղարին։

Ժողովն, յետ քննութեան, որոշեց եկեղեցական երաժշտութեան վկայական տալ Պ. Կարապետ Նազարէթեանի։

Ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ Նաեւ այլ և այլ խնդիրներով։

Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրն՝ որոշմամբ Քաղաքական Ժողովոյ՝ հետեւեալ շրջաբերականն ուղղած է մայրաքաղաքիս այն Թաղական Խորհրդոց, որք ցարդ չեն ղրկած իրենց թաղի երեսփոխանական ընտրողաց ցանկերը։

Մեծապատիւ Ատենապետ Էֆէնտի
Թաղական Խորհրդոյ

Ըստ որոշման Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան Խառն Ժողովոյ՝ յունվար 22 Թուականաւ շրջաբերականաւ մը ինչպէս միւս Թաղական Խորհրդոց՝ նոյնպէս եւ Ձեզ յանձնարարած էինք թաղիդ մէջ գտնուող երեսփոխանական ընտրողաց ցանկը նորոգ քննութեամբ պատրաստել ըստ օրինի եւ ութօրեայ պայմանաժամու մէջ յուղարկել մեզ։

Կը յուսայինք որ խնդրոյն կարեւորութիւնն ըմբռնելով Պատուարժան Խորհուրդդ պիտի փութար որոշեալ պայմանաժամու մէջ կատարել սոյն յանձնարարութիւնն, սակայն աւասիկ ամիս մը անցաւ, և տակաւին յուղարկուած չէ մեզ սպասուած ցանկն. ուստի Քաղաքական Ժողովոյ որոշմամբ միւս անգամ կը յանձնարարեմք Ձ՚զ մինչեւ 15 օր փութացնել անպատճառ նոյն ցանկն, որպէս զի նորոգ յապաղմամբ չերկարաձգուի երեսփոխանական բաշխման ցուցակի պատրաստութիւնն, և այս պատճառաւ պատասխանատուութիւն չվերագրուի Ձեզ։

Ողջ լերուք
Պատրիարք Կ. Պոլսոյ
ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

3 մարտ 1890

* * *

Ինչպէս յայտնի է, ցարդ ինը թաղեր միայն պատասխանած են Ս. Պատրիարք Հօր առաջին շրջաբերականին։ Կը յուսանք թէ միւս թաղական խորհուրդք եւս ի նկատի առնելով խնդրոյն կարեւորութիւնը, կը փութան անմիջապէս ղրկել իրենց թաղի երեսփոխանական ընտրողաց ցանկերը։

Տնտեսական Խորհրդոյ որոշմամբ Ելմտական տեսուչ Միհրան էֆէնտի Չօպանեան, ճարտարապետի մը ընկերակցութեամբ, կիրակի օրը Գարթալ գնացած է քննելու համար թաղին վարժարանի շէնքն որ փլչելու վտանգ կ՚սպառնայ, ինչպէս նաեւ եկեղեցին որ նորոգութեան կարօտ է։ Ցետ քննութեան հաստատուած է որ վարժարանի շէնքը նորոգել անկարելի էր, այլ ի հիմանց նոր շէնք մը կառուցանելու ինչպէս նաեւ եկեղեցւոյ համար նորոգութիւն մը կատարելու պէտք կայ. այս կառուցման ու նորոգութեան համար 30,000 ղրուշի չափ ծախք հաշուուած է։ Չօպանեան Միհրան էֆէնտի իւր այս քննութեանց արդիւնքը տեղեկագրով մը պիտի մատուցանէ Տնտեսական Խորհրդոյ։

Քաղաքական Ժողովը հրաւիրեալ է նիստ գումարել վաղը ի Պատրիարքարան։

Կիրակի գիշեր Գումգափուի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին գողեր մտնելով, 300 դրամ ծանրութեամբ արծաթեայ բուրվառ մը, Ս. Աստուածածնայ պատկերին վրայ գտնուած ոսկեղէն և արծաթեղէն մանր առարկայներ և այլ մէկ քանի խաչեր գողցեր են, ընդ ամենը 700 ղրուշի արժողութեամբ։ Նմանապէս գողերն յափշտակեր են 600 ղրուշի գումար մը զոր Գումգափուի Նաւամատոյցին տոմ[illegible]ղած է եղեր առ ի ապահովութիւն, որպէս սովոր էր ընել ամեն իրիկուն։

Գիւղին ոստիկանութիւնը եկեղեցւոյն երկու ժամակոչները ձերբակալելով բանտարկեր է։

ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ
ԱԲՐԱՀԱՄ ԷՖԷՆՏԻ ՀԱՐԵՆՑ

Ննջեց ի Տէր ի խոր ծերութեան, թողլով իւր զաւակունքն ու թոռունք և համօրէն Ազգականներն ու Բարեկամներն ի սուգ և ի տրտմութիւն։

Ցուղարկաւորութեան սխուր հանդէսը պիտի կատարուի յառաջիկայ չորեքշաբթի առաւօտ, 7/19 մարտի, ժամը 4 ին ի Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյ Գատը-գիւղի, ուստից հանգուցելոյն մարմինը պիտի փոխադրուի ի գերեզմանատունն Խասգիւղի, իւր գերդաստանի դամբարանն։

Գատը-գիւղ, 5/17 մարտ 1890

ՆԵՐՔԻ՛Ն ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Մաքսային ժողովոյ անդամ անուանեցաւ վաճառական Հասան Ֆեւզի էֆէնտի։

Սէլանիկի Նահանգին Լանգազա գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ճէմիլ պէյ, գայմագամ Սարը Շապանի։

Նոյն Նահանգին Սարը Շապան գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Վէյէտտին էֆէնտի։

Տիարպէքիրի Նահիյին գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Սըրրի էֆէնտի, գայմագամ Բալուի։

Նոյն Նահանգին Բալու գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մուսթաֆա Սաֆֆէթ էֆէնտի, գայմագամ Լճէի։

Նոյն Նահանգին Լճէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ազատուլլահ էֆէնտի, գայմագամ Միխալըճի։

Նոյն Նահանգին Միխալըճ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ահմէտ Լութֆի էֆէնտի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Մէքքէի Էմիր Աֆիւնրէֆիք փաշայի որդւոյն Մէհմէտ Ալամիւտտին պէյի և Ն. Վսեմութեան եղբօրորդւոյ Շէրիֆ Նասըր ու Մէհմէտ պէյերու։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշա երէկ իւր պաշտօնատեղին չգնացած ուղղակի Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին քով գնաց և Վսեմ. Ցարութիւն փաշա եւս անդ հրաւիրուելով, խորհրդակցութիւնք կատարուեցան ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ։

—Պարսկական, ամերիկեան, սերպիական, հոլանտական դեսպանք և գերմանական դեսպանատան գործակատարն երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

Հոլանտական դեսպանն յետոյ տեսակցեցաւ նաեւ Պետական Խորհրդոյ Նախագահ Բարձր. Արիֆի փաշայի հետ։

ՎՍԵՄ. ՑԱԿՈԲ ՓԱՇԱ

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Ելմտական Նախարար Վսեմ. Ցակոբ փաշա, որ մի քանի շաբաթէ հետէ հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինած ըլլալով, երէկ կայս. պալատ գնաց և արժանացաւ Վեհ. Սուլթանի մեծարանաց։

Ն. Վսեմութիւն կայս. պալատէն ելնելով Բ. Դուռ գնաց և անդ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ տեսակցելէ յետոյ, իւր պաշտօնատեղին գնաց։

ՊԱՅԱԶԻՏԻ ՀԱՅԵՐԸ

Այս առուր Թ. Հաքիքաթի մէջ հետեւեալը կը կարդանք.

Բարձրագոյն իշխանութիւնն իմանալով որ Պայազիտի շրջակայ գաւառակաց ոմանց մէկ քանի աղքատ բնակիչներ երբ թէ իրենց օրական պիտոյից հայթայթման անկարող կը գտնուէին և թէ հայ բնակիչներ ոմանք մտադիր են գաղթել սահմանակից երկիրներ, մէկ ամիս առաջ Ալաչկերտի եւ Հաւարի գաւառակները ղրկած էր Պայազիտի Իտարէի Ժողովոյ անդամ և վաղեմի գերդաստանի մը պատկանող Քէօսէեան Մամաս էֆէնտին ու տեղւոյն հաչուակալն, իրաց վիճակը քննելու համար։

Արդ, այդ տեղէն տրուած ստոյգ տեղեկութեանց համաձայն, յիշեալ երկու էֆէնտիներն իրենց պաշտօնն աւարտելով, վերադարձած են։ Ասոնց կողմէ տրուած տեղեկութեանց համաձայն հաւատարիմ Հայ ժողովուրդը բնաւ մտադիր չէ եղած գաղթել, յաբելով որ օսմանեան հողին վրայ բնակիլն իրեն համար գերագոյն շնորհ մըն է և թէ չպիտի կրնայ ապերախտ գտնուիլ այդ տեսակ բարիքի մը հան[illegible]տատուած է նաեւ որ Ալաչկերտի ժողովրդեան մէկ մասը վարուցանի համար սերմերու պէտք ունի։ Կարնոյ կուսակալութիւնն հրահանգ տուած է Պայազիտի կառավարչին որ տեղւոյն երկրագործական դրամատան մասնաճիւղին կողմէ ըստ բաւականին սերմերք տրուին այդ ժողովրդեան և ասոնց տուրքերու գանձումն եւս յետաձգուի հնձոց եղանակին։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐՔ

Թուրքիոյ և Աւստրիոյ միջեւ վերանորոգելի առեւտրական դաշնագրոյն համար կազմեալ խառն յանձնաժողովն երէկ եւս ի նիստ գումարեցաւ ընդ. նախագահութեամբ Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Ցարութիւն փաշայի։

Աւստրիական պատուիրակք յանձնաժողովոյն ներկայացուցած են իրենց տէրութեան առաջարկութիւններն։ Օսմանեան պատուիրակք եւ կայս. կառավարութեան առաջարկութեանց նկատմամբ տեղեկագիր մը պիտի մատուցանեն Արտաքին գործոց Նախարարութեան։

* * *

Երէկ Վսեմ. Ցարութիւն փաշայի և գերմանական հիւպատոս Պ. Ժիլքէթի միջեւ խորհրդակցութիւնք կատարուեցան Թուրքիոյ և Գերմանիոյ առեւտրական դաշնագրոյն կցեալ զինուց հաչուական տեղեկագրոյն նկատմամբ։

ԿԱՐՆՈՅ ՆԱՀԱՆԳԸ

Կարնոյ կուսակալը տեղեկանալով որ ութ-տասը տարիէ ի վեր Կարնոյ Նահանգին մէջ տեղի չեն ունեցեր քաղաքային ու գաւառական ժողովոց անդամներու ընտրութիւնք և թէ ներկայ անդամք անփոփոխ կը պաշտօնավարեն, որոշած է վերջ տալ այս անկանոն ընթացքին և կատարել տուած է Թաղապետական ժողովոյ ընտրութիւնք։ Սամիհ փաշա նոյնպէս որոշած է մարտի սկիզբն ի նիստ գումարել ընտրողաց ժողովն, կատարելու համար Իտարէի ժողովոյ և դատարանաց անդամոց ընտրութիւնները։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԽՏԻՎԸ

Շուէտ Նորվեկիոյ թագաւորը ՍԷՆ Օլաֆ պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Եգիպտոսի Բարձր. Խտիվին։

Եգիպտոսի չուէտական ընդհանուր հիւպատոս տը Լանտպէրկ կոմսը պիտի յանձնէ այս պատուանշանը Ն. Բարձրութեան։

Այս պատուանշան, որ չուէտական կառավարութեան ամենէն բարձր պատուանշանն է, ցարդ տասն երկու անձանց միայն տրուած է։

ՏԷՐՍԻՄ

Ըստ տեղեկութեան Ջէրիտէի, յառաջիկայ գարնան Դ. զօրաբանակէն մաս մը զինուոր պիտի ղրկուի ի Տէրսիմ, ապահովելու համար տեղւոյն ժողովրդեան անդորրութիւնն և այդ կողմերն աւելի եւս բարենորոգումներ ի գործ դնելու համար։

ՄԻՐԱՃ ԿԻՃԷՍԻ

Այս գիշեր իսլամաց Միրաճ կիճէսի տօնն ըլլալով, մզկիթներու մինարէներն ինչպէս նաև կրօնական այլ հաստատութիւնք կանթեղներով պիտի զարդարուին և երեկոյին մզկիթներու մէջ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւնք պիտի ըլլան վասն կենաց և բարօրութեան Վեհ. Սուլթանի։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԵՆԵԱԿ

Առեւտրական Սենեկի նոր անդամոց ընտրութիւնը ծանուցինք արդէն։ Այս առթիւ Նաֆիէէի պաշտօնատունը տեղի ունեցած գումարման մէջ կատարուած խորհրդակցութիւնք եւ կարծեաց փոխանակութիւնք մասնաւոր կարեւորութիւն և չահեկանութիւն ունին հանրութեան համար։ Առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Վսեմ. Զիհնի փաշա՝ որ կը Նախագահէր ընտրողական ժողովոյն, բացատրեց թէ կայս. կառավարութեան կողմէ վերջերս ձեռք առնուած միջոցներն ի՛նչ մեծ զարկ մը տալու սահմանուած են տեղական վաճառականութեան։ Նախարարին յիչած միջոցներն էին՝ Նախ և առաջ այն կայս. Իրատէն որ ջնջեց «հողային արտադրութեանց ու օսմանեան արուեստագործական նիւթերու» մաքսատուրքն, այնինքն մէկ առ հարիւր արտածութեան տուրքը, — և այն կայս. Ֆերմանը որ բոլորովին ջնջեց Ներքին մաքսատուրքերը։ Զիհնի փաշա ծանոյց թէ այդ Ֆերման գործադրութեան պիտի դրուի Նոր սակագնոյ հետ միևնոյն ժամանակ։ Ն. Վսեմութիւն յայտնեց թէ Առեւտրական Սենեակն արդէն իսկ երկրին մատուցած ծառայութեանցը վրայ նոր ծառայութիւն մըն ալ պիտի աւելցունէ, Առեւտրական Սակարան մը ինչպէս նաեւ տեղական արտադրութեանց Միայուն Ցուցահանդէս մը հաստատելով։

Առեւտր. Սենեկին Նախագահ Աբիստակէս էֆ. Ազարեան ըսաւ թէ այդ կէտերու վրայ կատարելապէս համամիտ է Վսեմ. Նախարարին փափաքանաց, թէ Առեւտրական Սակարանի մը հաստատման խնդիրն արդէն իսկ նկատողութեան առնուած է և թէ Առեւտր. Սենեակն այս պահուս հետամուտ է յարմար վայր մը գտնել, շէնքին կառուցման համար։ Ազարեան էֆէնտի յայտնեց թէ՝ այս, ինչպէս նաեւ տեղական արտադրութեանց Միայուն ցուցահանդէսի մը հաստատման խնդիրը բարւոք լուծում մը պիտի ստանան ի մօտոյ։

Ցետոյ, Տիմիթրաքի էֆ. Էէնիտիէնեա կարգ մը ուրիշ տեղեկութիւններ տուաւ Առեւտրական Սակարանի մը հաստատման ծրագրի մասին և ըսաւ, ի միջի այլոց, թէ այս նպատակաւ բանակցութիւնք սկսուած են Օսմանեան կայսերական Պանքային և քանի մը ուրիշ դրամատանց հետ, բայց Սըր Էտկար Վինսընդի ճանբորդութեան պատճառաւ բանակցութիւնք ընդհատուած են։ Տիմիթրաքի էֆ. յարեց թէ Սըր Էտկար Վինսընդի վերադարձին այս խնդիր կը կարգադրուի վերջնապէս։

Զախարիա էֆ. Համբօրալօ դիտել տուաւ թէ Առեւտր. Սենեկին հասոյթք՝ իրմէ պահանջուած արդեան համապատասխան չեն, և յոյս յայտնեց թէ Վսեմ. Նախարարն իւր աջակցութիւնը չպիտի զլանայ ուժ տալու համար Սենեկին կողմէ առաջարկեալ Նորագոյն միջոցներուն որոց ընդունելութիւնը պիտի ապահովէ Սենեկին ելմտական կացութիւնը։

Զիհնի փաշա պատասխանեց թէ Առեւտրական Սենեկին գործելու եղանակը դիւրացնելու նպատակաւ ձեռք առնուած միջոցներուն ոյժ պիտի տայ և խօսքը վերջացուց Առեւտրական Սակարանի մը և տեղական արտադրութեանց Միայուն Ցուցահանդէսի մը հաստատման փափաքը կրկնելով։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՀԱՑԿԵՐՈՅԹՔ

Երէկ գիշեր Ֆրանսական դեսպանատան մէջ ճոխ հացկերոյթ մը տրուեցաւ։ Ներկայ էին Արտաքին գործոց Նախարար Սայիտ փաշա, նոյն Նախարարութեան մէքթուպճի Մինիր պէյ և օտար դեսպանաց ոմանք։

* * *

Շաբաթ գիշեր եւս աւստրիական դեսպանատան մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ որուն ներկայ էին Ֆրանսական դեսպանն ու դեսպանուհին, արարողապետ Մինիր փաշա, սպանիական, ամերիկեան, հոլանտական դեսպանք և այլ հրաւիրեալք։

ՌՈՒՍԻԱՅԻ ԻՍԼԱՄ ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ

Դատական Նախարար Վսեմ. Ճեվտէդ փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն, որ Կովկասէ ի Թուրքիա գաղթելու համար փափաք յայտնող 24 հազար տնուոր իսլամաց բնակութեան միջոցներուն վրայ խորհրդակցելու պաշտօն ունի, աւարտած է իւր խորհրդակցութիւններն և այս օրերս պիտի մատուցանէ հարկ եղած տեղեկագիրը։

ՔԱՐԲԵՐԴԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Քարբերդի կուսակալ Նուսուհի պէյ երէկ կայս. պալատ գնաց իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատուցանելու համար, և ստացաւ Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրամանները։ Նուսուհի պէյ այսօր իւր պաշտօնատեղին կ՚ուղեւորի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Սպանիական կառավարութիւնն Իզապէլ Լա Քաթօլիք պատուանշանի երրորդ աստիճանը նուիրած է Բարիզու օսմանեան դեսպանատան քարտուղարներէն Համիտ պէյի, որդի կայս. աւագ Թիկնապահ Ճէմիլ փաշայի։

ՀԻՆ ԴՐԱՄՈՑ ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ ՄԸ

Ֆօթիատէս փաշա օսմ. դեսպանի պաշտօնով Աթէնք գտնուած միջոցին յունական հին դրամոց ճոխ հաւաքածոյ մը պատրաստած էր, որոց թիւը կը հասնի 1830ի։ Վերջերս Բարիզի մէջ 455.000 Ֆրանք գին տրուեր է այդ հաւաքածոյին։

(Նէօլօղօս)

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ՆԱՀԱՆԳԸ

Մուտանիայէ Պրուսա տանող ճանապարհի նորոգութիւնք փութով առաջ կը տարուին։ Կուսակալ Մահմուտ փաշա անցեալ շաբթու երկու անգամ մինչեւ Մուտանիա գնացած է շինութիւններն աչքէ անցունելու համար և տուած է հարկ եղած պատուէրները։ Այս ճանապարհի շինութիւնն ինչպէս նաեւ ծառերու տնկումը կ՚աւարտի մինչեւ մարտի վերջը։ Չէքիրկէ մինչեւ քաղաքը տանող ճամբաներն ալ կը նորոգուին և պիտի աւարտին մինչեւ գարուն։

ՆՈՐԱՀՆԱՐ ՀՐՇԷՋ ՄԵՔԵՆԱՅ ՄԸ

Նիւ-Եորքի մէջ «Ինվարտ» անուն ընկերութիւն մը նոր մեքենայ մը հնարած է հրդեհ մարելու համար։ Ըստ տեղեկութեանց Ջէրիտէի, Թաւճեան եղբարք խնդրագիր մատուցանելով կայս. կառավարութեան, յայտնած են որ եթէ կառավարութիւնն ընդունի, ընկերութիւնք յանձն կառնու հարկ եղած պայմաններով հրշէջներու խումբ մը կազմել։ Այս խնդրագրոյ վրայ քննութիւնք կատարուիլ սկսած են ձեռնհաս իշխանութեան կողմէ։

Այս մեքենային գործածութիւնը չատ դիւրին է եղեր, այնպէս որ եթէ հատ մը տրուի թաղերու գիշերապահներուն, ասոնք պիտի կրնան դիւրութեամբ գործածել զայն։ Գործարանք, հիւրանոցք՝ սրճարանք եւ այլ հանրային հաստատութիւնք պիտի կրնան օգտիլ այդ մեքենայի ստացմամբ։

ԶՄԻՒՌՆԻԱՅԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Զմիւռնիոյ մէջ Իտարէի ժողովին համար ընտրութիւնք կատարուելով անդամներէ Եաշեա Հայաթի փաշա և Ապտիւլգատէր փաշա վերընտրուեր են. իսկ վաճառական Ցակոբ էֆէնտի Պալըգճեան ի նորոյ անդամ ընտրուեր է նոյն ժողովին։

—Զմիւռնիոյ լրագրաց մէջ կը կարդանք թէ վերջին օրերու մէջ երկրաշարժի յաճախակի ցնցումներ զգացուած են Զմիւռնիոյ, Մանիսայի, Աքհիսարի, Սոմայի և Պոտրումի մէջ, սակայն ո և է վնաս պատահած չէ։

—Զմիւռնիոյ առեւտրական սենեակը տեղեկանալով որ այլ և այլ անձինք վայրենի խողկաղիններ կը մոցնեն Այտընի Նահանգն և իբրեւ տեղական արտադրութիւն Եւրոպա կը ղրկեն, պարագայ մը որ կը վնասէ այդ արտադրութեան հասոյթին, որոշած է որ դուրսէն բերուած խողկաղիններու ներածութիւնն արգիլուի։

—Զմիւռնիոյ Իսլահխանէին ի նպաստ կազմեալ վիճակահանութիւնը տեղի ունեցեր է անցեալ հինգշաբթի օր ի ներկայութեան կուսակալին և այլ բարձրաստիճան անձանց։ Առաջին պարգեւը շահեր է տեղւոյն պատժական ատենի օգնական անդամ Մէհմէտ էֆէնտի. իսկ միւս պարգեւներու մեծ մասը շահեր են շրջակայ գաւառակաց ժողովուրդք։

Կայս. հրամանաւ երեք հարիւր քառասուն քիլէ եգիպտացորենի սերմ պիտի տրուի Շիլէի մէջ բնակող Պաթումցի գաղթականաց։

—Արնաւուտգիւղի մէջ թատրոն մը պիտի կառուցուի որուն համար նախնական քննութիւնք կատարուած են։

—Պոլսոյ կազի ընկերութիւնք թէեւ աւարտած է հարկ եղած շինութիւնները, սակայն գետնեղեալ մեծ խողովակներու համար նորոգութիւն մը ընել հարկ եղած է, որովհետեւ ծակեր ունենալով կազը դուրս կ՚ելնէ եղեր։ Այս նորոգութիւնք փութով առաջ կը տարուին և կազով լուսաւորելու գործն ի մօտոյ կսկսի։

—Պէյլէրպէյի Թաղապետութիւնն որոշած է նորոգել և կանոնաւոր վիճակի մը վերածել Սարըեարի ջուրերը տանող ճամբան։

—Ելմտական Նախարարութիւնն հրահանգ ուղղած է ամեն կողմ որ մետաքսի մաքսանենգներու դատերը Հանրային Պարտուց Վարչութեան ժողովին առջեւ տեսնուին։

—Պետական Խորհրդոյ անդամ Ահմէտ Րէֆիգ պէյի և Բ. Դրան Ահմէտ դիւանատան գլխ. տնօրէն Րէշիտ պէյի կողմէ ի Մաքրիգիւղ կառուցեալ գերձանի գործարանին շինութիւնն ի մօտոյ պիտի աւարտի։

—Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆի որդին Պ. Տիմիթրի Նէլիտոֆ երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց Օտեսայէն։

—Ոստիկանութիւնն երէկ տասներկու չարագործներ աքսորեց հեռաւոր վայրեր։

—Ոստիկանութեան պաշտօնեայք Հաճի Ահմէտ անուն մարդ մը ձերբակալեցին իբրեւ մեղսակից Թաղապետութեան Զ. չրջանակի հաւաքիչ Մուսթաֆա էֆէնտիի սպանութեան գործին։

—Բաց ի անգլիացի, ամերիկացի եւ հունգարացի զբօսաշրջիկներէն, որոց գալը ծանուցինք արդէն, խումբ մը իտալացի զբօսաշրջիկներ եւս եկած են ի Կ. Պոլիս։ Ասոնք Եգիպտոս, Սուրիա, և Պաղեստին այցելելէ յետոյ, Աթէնքի ճամբով Իտալիա պիտի դառնան։ Իրենց ուղեւորութիւնը պիտի տեւէ ընդ ամենը 60 օր։

—Օսմ. կայս. Պանքայի ընդհ. տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընդ վաղը մայրաքաղաքս կը հասնի Աթէնքէն։

—Մայրաքաղաքիս իտալական հիւպատոսարանին կողմէ երկու պաշտօնեայք ղրկուած են ի Նիկոմիդիա, Ատաբազարի մօտ երկու իտալացի գործաւորաց ու կընոջ մը սպանման գործին վրայ քննութիւն մը կատարելու համար։

—Կիրակի օրը Ղալաթիոյ մեծ փողոցէն անցնող կառք մը, որ սըրընթաց կ՚արչաւէր, հայ մը կոխոտեց։ Խեղճ մարդը վիրաւորուելով նուաղեցաւ։ Ոստիկանք հասնելով վիրաւորեալն ազատեցին, սակայն կառապանը փախաւ։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ

Այս գիշեր, վերջին երեկոյթ բարձր դասու։ Ներկայացուելիք խաղն է,

ԺԻՒԱՆԻԴԱ JUANITA

Ժիւանիթայի դերը պիտի կատարէ տիկին Սանտրէ-Բադար։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 5/17 մարտ 1890

Տ.

Պատիւ ունիմք ծանուցանել թէ՝ Խ. Լ. և Թ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ Եղբարք անուամբ ընկերութիւնն, որոյ մասն կը կազմէինք, լուծուած լինելով, ամսոյս 1 13էն սկսեալ նոր ընկերութիւն մը կազմած եմք

Լ. և Թ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

անուամբ, և վաճառատուն մը հիմնած ենք ի Պոլիս, Եէնի Ճամի, Չիլինկիրճէր փողոց, թիւ 51, նոյնպէս և մի մթերանոց ի Մըսըրլը խան, թիւ 3։

Մեր նորակազմ ընկերութիւնը պիտի զբաղի յատկապէս ամեն տեսակ խուրտավաճի և չինուածեղէնի առեւտրով։

Լաւագոյն խնամք վերապահած եմք մեզ տրուելիք հրամանները կատարելու և արժանի հանդիսանալու համար այն վստահութեան որով պիտի բարեհաճին պատուել զմեզ։

Վերոյիշեալ լուծուած ընկերութեան պահանջից գանձումը ինչպէս նաեւ պարտուցն վճարումը Խաչիկ աղա Շամտանճեանի կը վերաբերին, որպէս կը հաստատէ ինքն իւր շրջաբերականաւ, որոյ պատճէնը կ՚երեւի մեր շրջաբերական թղթոց դիմացի երեսին վրայ։

Կաղաչեմք Տ. որ բարեհաճիք նշանակել մեր իրաքանչիւրոյ ստորագրութիւններն, որք ի ստորեւ, և ընդունիլ մեր խորին մեծարանաց հաւաստին։

Լ. և Թ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Փարիզ, 17 մարտ

Նոր Նախարարութիւնն հաւանօրէն սապէս պիտի կազմուի.

* Պ. տը Ֆրէսինէ, Նախարարապետ և պատերազմական գործոց.
* Պ. Քոնսթան, Ներքին գործոց.
* Պ. տը Ֆալիէռ, դատական գործոց.
Պ. Ռիպօ, արտաքին գործոց.
* Պ. Ռուվիէ, ելմտական գործոց.
* Պ. Պարպէյ, ծովային գործոց.
* Պ. Պուռժուա, կրթական գործ.
Պ. Իվէլ, երկրագործութեան.
Պ. Ժիլ Ռոշ, վաճառականութեան և արհեստագործութեան.
* Պ. Իվ Կիյօ, հանրային շինութեանց Նախարար։

(Աստղանիշ կրող Նախարարք Նախորդ վարչութեան անդամ էին, թէև աւելի կամ նուազ տարբեր պաշտօններով։ Ռ. Խ.)

Փարիզ, 17

Այս առաւօտ արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ խորհրդակցեցան Պ. տը Ֆրէսինէ, Պ. Քոնսթան, Պ. Պուռժուա և Պ. Ֆալիէռ, որք համաձայնեցան դպրոցական (հակակաթոլիկ) օրինաց կիրառութեան վրայ, և 1802ի թուրքօֆրանսական դաշնագրին մեկնութեան վրայ։ Այս դաշնագիր պիտի պահուի իւր ծանօթ մեկնութեամբ, թէեւ Երեսփ. ժողովն ալ իրաւունք ունի իւր ուզած կարգադրութիւնն ընելու յառաջ առեւտրական դաշնագրաց պայմանաժամուն 1892ին։ Այս համաձայնութեան վրայ, Պ. Ռիպօ ընդունեց արտաքին գործոց Նախարարութիւնն, և Նախարարութիւնը պաշտօնապէս կազմուեցաւ, ինչպէս ցոյց տրուած է նախընթաց հեռագրով։

Պելկրատ, 17 մարտ.

Իրազեկ ակմբոց մէջ կ'ըսուի թէ Միլան Թագաւորին Պելկրատ գալուն նկատմամբ նոր լուր մը չկայ, թէպէտ ինք վերջին անգամ ի Պելկրատ գտնուելուն փափաք յայտնած էր Զատկին Սերպիոյ մայրաքաղաքը գտնուիլ։

Ելպերֆելտ (Վեսթֆալիա), 17.

Վաճառաբարձ կառախումբ մը, գծէն շեղելով, Վուփեր գետին մէջ ինկաւ։ Մի քանի անձինք կ'րան։ Տեղական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ 34 վակոնք անհետացած են։

Սոֆիա, 17 մարտ

Գերմանական ընդհանուր հիւպատոսը պէտք եղած բացատրութիւնը տուաւ պուլկար կառավարութեան՝ 572,988 թղթադրամ ռուպլի գումարին վրայ զոր Ռուսիա կը պահանջէ՝ Պուլկարիոյ և Արեւելեան Ռումելիի տրուած գինուց և մթերաց հաշուէն։

Հռոմ, 17 մարտ

[illegible] խօսքին նայելով, Մենելիք Թագաւորը, ցոյց տալու համար թէ ո'րչափ փափաքող է գործադրելու Իտալեւհապէշեան դաշնագրին այն յօդուածն որ կ'արգիլէ գերեաց առեւտուրը, պիտի խնդրէ ներկայացուցիչ մ'ունենալ Պրուսելի հակագերեվաճառական Դեսպանախորհրդին մէջ։

Պերլին, 17 մարտ

Գործաւորական Դեսպանախորհրդին անդամներն, առեւտրական նախարար Պ. Պերլեփշի հրաւէրմամբ, այս երեկոյ հաւաքուեցան յՕթէլ տը Ռոմ։

Սոֆիա, 17 մարտ

Պ. Ստամպուլօֆ չպիտի երթայ ի Ռուսճուգ ընդ առաջ Իտալիոյ գահաժառանգին. բարձրաստիճան պաշտօնատար մը պիտի ներկայացնէ կառավարութիւնը. պալատան արարողապետ Կոմս տը Ֆօռա պիտի երթայ իշխանն ողջունել յանուն Ֆերտինանտ իշխանին։

Վիեննա, 17 մարտ

Իտալական գաղթականութիւնն երէկ մեծ հացկերոյթ մը կազմակերպեց Ումպերդոյ Թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ։ Իտալական դեսպան Կոմս Նիկրա բաժակ առաջարկեց վասն Ֆրանձ-Յոզէֆ կայսեր, լաւ բարեկամի և հաւատարիմ դաշնակիցն Ումպերդոյ Թագաւորին. ապա բաժակ պարպեց վասն Ումպերդոյ Թագաւորին, որ օրինակ մըն է սահմանադրական վեհապետի, անդամ երրեակ զօրաւոր նիզակակցութեան։ Բաժակաճառերը ջերմ ծափահարութեամբ ընդունուեցան։

Փիլիպէ, 17 մարտ

Խուռն ամբոխ մը հաւաքուած էր երէկ կայարանին մէջ, Ֆերտինանտ իշխանին և Գլեմանդին իշխանուհւոյն գալստեան առթիւ։ Ժողովուրդը խանդավառ ընդունելութիւն մը ըրաւ։ Իշխանին առաջին այցելութենէն ի վեր ի Փիլիպէ, ասկից երեք տարի առաջ, ոչ մէկ ընդունելութիւն հաւասարած էր երեկուան ընդունելութեան։

Պուքրէշ, 17 մարտ

Այս առաւօտ Իտալիոյ գահաժառանգ իշխանը, Ռումանիոյ գահաժառանգին հետ այցելեց Եննայի նաւարանը. ցերեկին, այցելեց Ակադեմիան. երեկոյին, հանդիսաւոր մեծ հացկերոյթ, որուն ներկայ էին քաղաքային և զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարք։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 6 մարտ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ դոց. (Միաց.) Սէրի	Գ. Կ.		19	88
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	»	19	37
Բերայի մէջ	»	»	20	1
Առաւօտուն բացուելուն	»	»	20	—
Կէս օրին	»	»	19	39

ԻՄԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	Գ. Կ.		48	5
Այս առաւօտ	»	»	47	30
Կէս օր	»	»	47	33

ԸՆԹԱՑԻՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	Գ. Կ.		49	20
»	B. »	»	»	24	30
»	C. »	»	»	20	7

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ.	Լ.	4	28
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ.	»	8	26
Պանք տը Գօնս.	»	»	7	15
[illegible]	»	»	4	35
Թրամուէյ	»	»	480	
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.		73	25
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»		—	—
[illegible] Լավրիօնի	Գ. Կ.		120	

ՏՕՔԹ. ԳԱԲՐԻԷԼ ԱՅՃԱՐԵԱՆ

Փորձառու բժիշկ Բարիզու զանազան հիւանդանոցաց մէջ՝ աստ վերադառնալով կը ծանուցանէ արգոյ հասարակութեան թէ ամեն Բշ. Դշ. և Ուր. օրերը կէս օրէն վերջ մինչեւ երեկոյ Թոփհանէ Ճատտէսի 359 թիւ Գօլօլեան Անտօն էֆէնտիի դեղարանը կը դարմանէ ամեն տեսակ հիւանդութիւններ, մասնաւորաբար կանանց և ափրոտիտեան ախտերը։ 347 1—5

ՀԻՆ ՈՒ ՆՈՐ ՔԱՀԱՆԱՅ

[illegible] յօդուածով Արեւելքի տուած էի աղքատիկ պանդուխտ կնոջ մը կեանքէն ցաւագին յիշատակ մը։ Նունուֆար, իւր երկու զաւկները թաղելէ ետքն, էրիկն ալ Պալքըլը կը տանի, և այս անգամ անկարող կ'ըլլայ թաղման պարտքը հատուցանել տէրտէրներուն. ուստի իբրեւ վերջին միջոց, մուրացկանութեան կը դիմէ՝ ազատելու համար ինքզինքը [illegible] և օձիքը տէրտէրներու ձեռքէն։ Պատմութեանս մէջ այս իմաստները կան, լսած էի զայս երկու ամիս առաջ, գաւառացի երիտասարդներ զայրութով ու ցասմամբ պատմած էին ինձ։ Շատ չանցած թուղթ մըն ալ ընդունեցայ, որ կը հաւաստէր զայն, ի մէջ բերէ, և յաւելուած մը ըրէ, թէ «դրամ ուղուած է այդ աղքատիկ կինէն։ Ի՞նչ, մեր քահանաներն ալ մարդ չե՞ն. մուրացկին տուած դրամին մարդ ձեռք կը բանա՞յ»....։

Քահանայ մը այս իրողութիւնը կասկածելի ընելու չափ [illegible] մը գնելէ ետքը, կը ցաւի որ իբրեւ թէ ընդհանուր քահանայից պատուոյն խնայած չենք։ Թէ իրաւունք ունի՞, չը գիտեմ, միայն սա յայտնի է որ հետեւութիւնս մասնաւոր իրողութենէ մը բերուած է, և «մեր քահանայք» բառերը Հայոց ընդհանուր քահանաները չեն նշանակեր հոն. ո՞ր ընթերցողը կրնայ երեւակայել որ աղքատիկ կնոջ մը երկան թաղման ներկայ գտնուած ըլլան Պոլսոյ բոլոր հայ քահանայք. յոգնակի բառերն երբեմն անձկագոյն նշանակութիւն ալ ունին, ինչպէս եզակիներն ալ՝ ընդարձա՛կ։ Ուստի նամակագիր քահանային առարկութիւնը անյաջող խաղ մը կրնամ նկատել, և ոչ անկէ աւելի. բառերուս նշանակութիւնն ըստ տեղւոյն և պարագային կ'որոշուին։ Աւելի զատ, մեր բառերու իմաստն այնչափ անձկացնել ալ պէտք չեմ տեսներ։

Այսչափով գոհ պիտի ըլլայի եթէ Տէր Հայրը ուրիշ բաներ ալ չխառնէր, այսինքն, իր Արժանապատուութիւնը երիտասարդ, Նորելուկ քահանաներէն ըլլալով, հին քահանայից ցանկէն դուրս ելնել ուզած է, և մեզ ալ «արդի քահանաներն ամբողջովին հին քահանայից հակապատկերը ցոյց տալով», մուրացիկ կինէն դրամ ուզող քահանայէն «աւելի մեծ մեղք» գործած ենք եղեր։ Թէեւ իր «արդի և հին քահանայ» բառերը քիչ մը յստակութենէ զուրկ են, բայց կ'երեւի թէ ըսել կ'ուզէ որ [illegible] վերջերս ձեռնադրեալ քահանայք մեծ առաւելութիւններ ունին 10–20 տարի առաջ քահանայական կոչումն ընդունող պաշտօնեաներէ։ Եթէ այս է, բոլորովին հաշտ չեմ իր իմաստասիրութեանը. և իրաւունք ունիմ, զի Հինքէարպէյէնտեան, Մկրեան, Տէր Սահակ, Տէր Խաչատուր, Արթրունի՝ հիներէն են. Փէշլիվանեան, Խանճեան եւայլն, նորերէն չեն, և սակայն կարծեմ թէ այսօր իրենց յաջորդները չունին ասոնք։ Իսկ եթէ ասոնց ալ յառաջ երթանք, դիւրին կ'ըլլայ ըսել որ եթէ հիները չքեղապէս չհագուեցան, Նազանք չըրին Աստուծոյ եւ ժողովուրդին առջեւ, կարող եղան զմեզ միլիոններով մինչեւ հոս բերել, եկեղեցիները չեն պահեցին, հաւատքը տաք պահեցին իրենց հօտին մէջ. ունինք այնպիսի տէրտէրներու պատմութիւններ, որք դիւցազնութիւն կը հոտին, և զուտ սրբութիւն կը բուրեն։ Մեր Տէր Թորոսը մեր գիւղին մէջ միակն էր, ջղուտ, նիհար մարդ մը, մօրուքը կճատ որ երեք անգամ վառօդով բռնկած էր. իր հօտին և ժողովուրդին մէջ փակեղով կը մտնէր, իսկ կրակին և կռուոյն մէջ բաց գլխով. հիմա ամենքս ալ կ'ըսենք. ափսո՛ս, Տէր Թորոս ծերացաւ և յաջորդ չունի։ Ուրիշ դէպք. — Արբունի կնոջ մը մահուանէ ետքը իր աղջիկները, որ մեզ անծանօթ չեն, անոր արկղը բացին, զարմանօք կը տեսնէին որ շատ մը պատուական նիւթեր զանց ընելով, չէին համաձայներ թղթի կտորի մը վրայ։ Տեղեկացայ որ այդ թուղթը «Հաւատով խոստովանիմ» էր գրուած գաւառացի պանդուխտ քահանայի մը ձեռքով, զոր իրենց մայրը կը պահէ եղեր իբրեւ թանկագին սրբութիւն, այդ թուղթը՝ քահանային շնչովը օծուած։ Ուրիշ դէպք. — Տէր Եփրեմ, 70 տարեկան, իր չորս պաշտօնակիցներովը կը տեսնէ որ իրենց աւագերէցը պաշտպանել Սրբազանէն իրենց իրաւունքը կը կապէ. կ'ազդէ զնա այդ վառութեան հրաժեշտ տալ, բայց անօգուտ. և ընդհակառակն ըլլալով, երեկոյ մը տաճարին ժամերգութիւնը չ'սկսած, երբ նոյն վէճը կ'սկսի վերստին, աւագերէցը գլխարկը վար կ'առնէ, ձեռքերը կը բանայ Լուսաւորչի պատկերին առջեւ երդում ընելու, և ահա Տէր Եփրեմն է, կուզ կռնակը ուղղելով այնպիսի ապտակ մը կը նետէ որ կերողին քանի մը ակռաները կը ջարդուին, և կ'ըսէ. «Անօրէն, Լուսաւորչի առջեւ սուտ երդում կ'ընե՞ս»։ [illegible] ահաւասիկ հին քահանային բարոյականն ու հաւատքը, բան մը զոր կարծեմ թէ նորերէն եւ ոչ իսկ մին ունեցած ըլլայ։ Մեր մանկութեան ատեն ծերունի քահանայ մըն ալ Ս. Կարապետ ունէինք, Տէր Պօղոս անուն. այս մարդու համար կ'ըսէին որ Ալեքսանդրով արքունիք մտած էր և նուէրներով դուրս ելած։ Իսկ չե՞ս համբուրեր Հինքէարպէյէնտիի բըպիտակ մօրուք թելիկներն, որք, երբ ծրարուած կծկուած է բազմոցին վրայ, մեր հարց գրքերու վրայ կը քըռուին, արծաթի շղթերու պէս ալիքէ ալիք թաւելով։ Այս կա՞րգն է որդեօք ուրկէ դուրս ելնել ուզած է մեր երիտասարդ քահանան։

Թող Տէր Հայրը չատ չբարկանայ. բարաւան Գալուստ Աղային պատմութիւնը տակաւին մոռցուած չէ. Արեւելքի գրուածը չջրուեցաւ. Մշակն ալ, առիթէն օգուտ քաղելով, գրեց որ «եթէ Պատրիարքարանը կամ ազգային ժողովը քննութիւն բանայ, պիտի տեսնուի թէ Գում-գափուի գեղծումները կը պատահին ամեն թաղերու մէջ, —մասնաւորապէս մեծ թաղերու մէջ— այլ չենք կրնար տեղեկութիւն առնուլ, ամենապարզ պատճառաւ մը. եկեղեցականներու և Թաղ. Խորհուրդներու բարբարոսական վարմունքը գրեթէ միշտ աղքատներու համար է»։ Եթէ այսչափ նախանձախնդրութիւն կայ, ո՞ւր էին «արդի քահանայք», ինչո՞ւ բողոք մը չբարձին և չդատապարտեցին իրենց պաշտօնակցաց մէկ աճազին խումբը. լռութիւնն համակերպութիւն եղաւ։ Ուրիշ դէպք. —Մանկամարդ կին մը, իր անդրանիկ զաւկին սգովը չորս ամիս իր տունը, արցունքի և կսկծանաց մէջ, փակուած կենալէ ետքը, օր մը եկեղեցի կ'երթայ. և մինչ մոմ կը գնէ, մարդ մը կ'ըսէ. —Հա՛նըմ, ձեր հաշիւները տակաւին մաքրուած չեն. խեղճ կինն է՝ յանկարծակիի կուգայ, ինչ ընելը չգիտեր, մինչդեռ օր մը չանցած հատուցեր է իր քահանային՝ «Հոգւոյն պարտքն» առ անդրանիկ զաւակն անվճար չթողլու։ Այցքան տեսայ այդ նորահարս կինը, որ արցունքով իր քրոջը կը պատմէր այս դէպքը և կ'ըսէր. «Ես հոգիս բերանս առնեմ, պարտքերս վճարեմ, և զաւկիս հողն իր սրտին վրայ ծանրանայ»։ Ահաւասիկ դէպքեր, որ, ի լոյս ելնեն կամ ոչ, իրենց աղետաւոր ազդեցութիւնը կը գործեն սրտերու վրայ. այդ կինը կ'ըսէր. «Ալ եկեղեցի չպիտի երթամ, ալ քահանայի երես չպիտի նայիմ...»։ —Թերթի մը մէջ գրել էին որ Ս. Վարդանանց չորեքշաբթին եկեղեցւոյ մը մէջ քանի մը քահանաներէն մէկը միայն պաշտամանց գտնուած է երեկոյին, և նախատօնակ ալ չէ եղեր. և Արեւելք ալ, մեր քահանային նամակէն մէկ օր ետքը, հրատարակեց Պալաթի Ս. Հրեշտ. փոխանորդ, Ներսէս քահանայ Պօյաճեանի մէկ յօդուածն, ուրկէ կը քաղեմ հետեւեալը. «Քահանայք որոց սեպուհ պարտականութիւնն է միշտ խօսիլ, ասել, քարոզել ժողովրդին ցուցնելով ատոր ([illegible]) բոլոր վատ կողմերը, դժբախտաբար իրենք լաւ պատկերներ չեն դառնար իրենց հօտին. «Նախ առնել և ապա ուսուցանել.» քահանան ինքն աւելի կ'առնէ քան ժողովուրդը, ալ կրնա՞յ ըսել թէ մի՛ առնէք, և թէ այդ գլխավճար (ղալան) սովորական մի սովորութիւն է և անպատուաբեր. միթէ մեր աղջկունք անասո՞ւն են որ աճուրդի կը դնենք, իրարու տուն կը քանդենք և կ'աւրենք։ Անցեալ տարի Մանկասար գիւղի քահանան ըստ սովորութեան բաշլըղ առնելէն ետքը, երկու ջաղացի քար եւս առաւ 12 լիրա արժող. միւս դասակարգ ի՞նչ ընէ, թէպէտ անպատիժ չմնաց, սակայն ի՞նչ օգուտ, խեղճ մարդին տունը աւրեց»։ Ինչպէս կը տեսնուի, բողոքը աշխարհական չէ, այլ քահանայ. Դէպք մըն ալ անցած է, զոր չպիտի անյիշատակ թողում։ Անցեալ Սահակ Պարթեւի յիշատակին օրը, մինչ վարդապետ, աշխարհական, տղայք և աղջկունք, կիներ, դպրոցի մը մէջ յուղուած արտասուած էին, 12 քահանայ, մէկ քարընկեց հեռի, իրենց խուցին մէջ գիլուած խօսած խնդացած էին նոյն ժամուն։ Ասոնք ի մտաց սոսկալի բաներ չեն, և ոչ միայն համար կրնամ ներել որ Տէր հայրն ըսէ թէ, «եթէ երբէք ճշմարիտ է»։ Այսչափը կը բաւէ այդ մասին։

Կը մնայ որ քիչ մըն ալ խօսիմ մեր «արդի քահանաներուն» մասին։ Բատ իս մեծ փոփոխութիւն մը չէ եղած. բացի մէկ քանիներէ, կրնամ ըսել թէ ամենքն ալ մեր ընտրելաններէ փախստական հասարակ վարժիչներ եղած են, և կամ կեանքի մօրաւին մէջ վհատ ոգիներ. Նոր բան մը յայտնած չենք ըլլար եթէ գրենք նաեւ որ չատեր միջնորդներով, թելադրողներով բարձրացեր են յայն պաշտօն։ Ի՞նչ ըրեր են նոր քահանայք. Տէր հայրը պանդուխտներու մասին բաւական կարեկից սիրտ մը կը դնէ իր բառերուն վրայ. արդ թող խոստովանի թէ երբէք այցելա՞ծ է այդ անկեալ մարդկութեան խորշերը խաներու մէջ, գիտէ՞ թէ չորս կամ հինգ ամիս ի՞նչպէս կը նստին անգործ, չքաւոր, յուսահատ. միխիթարական բան մը, բառ մը ըսած ունի՞։ Եւ սակայն իրաւունք չունիմ այդպիսի բան մը պահանջելու, գիտեմ զայդ. սրտի պարտքերը կամաւոր նուէրներու պէս են. միայն թէ մեք գիտենք որ մեծ բաներ պէտք չէ յուսանք նոյն իսկ նորերէն ալ. քահանայական դասակարգը շինող մեծ թիւը ընտրելագոյնը չէ. դժբախտաբար, յաւագոյնք փոքրամասնութեան մէջ են. ուստի բան մը գրուած ատենը աւելի լաւ է անհերքելութիւններն ընդարձակ ընել. Ազգը գիտէ ու կը ճանչէ բազում կոչելոց մէջ ՍԱԿԱՒ ԸՆՏՐԵԱԼՆԵՐԸ։

Այսու ամենայնիւ իմ նպատակս չէ երբէք, իրողութիւններ երեւան հանելով, անհատական ոզորմելի հաշիւներ կարգադրել. եթէ կարելի է, զանգուածներու մէջ քիչ մը խլրտում հանելու է, ուշադրութիւն դարձնել ազգութեան գաղափարին, որ ամենէս ալ գեր ի վերոյ է և որուն ամենքս ալ կը պարտինք մեր բոլոր ունեցածը, պատիւ և կեանքը։

Ուրիշ առթիւ կը դառնամ այս նիւթին վրայ։ ՀՐԱՆԴ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՔՆՈՅ

ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ

Քանի մը շաբաթ առաջ այս սիւնակաց մէջ հրատարակուած «Մանկավարժութեան և Ներշնչման գրութիւն» վերնագրով յօդուածի մը մէջ բաւական ընդարձակօրէն պատմած էի արուեստական քնոյ ([illegible]) մանուկները կրթելու մեծ գործին մէջ կիրառութեան նկատմամբ կատարուած փորձերուն յաջողութեամբ պսակուիլը։ Այս գրութեամբ շատ զարմանալի փորձեր կը կատարուին։ Կարդացէք հետեւեալ տարօրինակ փորձին նկարագրութիւնն եւս։

Պ. Շարգօ կը հաղորդէ ի Նիւ-Եորք հրատարակուող [illegible] հանդէսին կարի շահեկան տեղեկութիւններ՝ քնաշրջկութեան բնախօսական վիճակին վրայ կատարած իւր քննութեանց և փորձերուն նկատմամբ։

Փարիզի Սալբէթրիէի նշանաւոր ուսուցչին՝ Պ. Շարգօի՝ խօսքին նայելով, այս վիճակին հոգեբանական նկարագիրն է այն անսահման դիւրահաւանութիւն զոր ենթակայն ցոյց կուտայ ներշնչման փորձը կատարող անձին խօսքերն ընդունելու մասին։ Փորձակատարին խօսքերն որչափ և անհաւանական ըլլան, ենթակայն կ'ընդունի զայնս և կ'իւրացնէ. այդ թելադրութիւն իւր ուղեղային գործունէութեան կեդրոն կը լինի. բովանդակ իւր խորհուրդներն առ այն կը ձգտին մինչեւ որ մի այլ տարր հայթայթուի իւր դիւրահաւանութեան, —մինչեւ իսկ եթէ այս նոր թելադրութիւնը բացարձակապէս հակառակ եղած լինի առաջնոյն։

Հազարներու մէջ օրինակ մը, կ'ըսէ Պ. Շարգօ. Արուեստական քնոյ ենթարկուած կնոջ մը կը ներկայացնեմ թերթ մը ճերմակ թուղթ և կ'ըսեմ նմա. «Ահաւասիկ լուսանկարս. ինձ կը նմանի՞»։ Վայրկեան մը վարանումէ զկնի, կը պատասխանէ. «Ա՛հ, այո, ձեր լուսանկար պատկերն է այս։ Ինծի կուտա՞ք»։ Որպէսզի լաւ իմն տպաւորուի այս երեւակայական լուսանկարին գաղափարն ենթակային մտաց մէջ, թղթոյն եզերքներէն մին մատովս կը ցուցնեմ իրեն, հաստատելով թէ պատկերը այս ուղղութեան մէջ դարձուած է. կը նկարագրեմ իմ ենթադրեալ հանդերձներուս զինչութիւնը, կը պատմեմ այս կամ այն մանրամասնութիւնները։ Ապա, վերսաին առնելով թուղթը, կը դնեմ զայն բոլորովին համանման ուրիշ բազմաթիւ թերթերու մէջ, առանց վրան ամենաթեթեւ նշան մը, գրեթէ աննշմարելի կէտ մը աւելցնելու որով կարենայ ճանչնալ զայն։ Վերջապէս այս ամէն թուղթերը կը յանձնեմ ենթակային, ըսելով իրեն որ քննէ այս թուղթեր մի առ մի տեսնելու համար թէ կա՞յ ասոնց մէջ բան մը զոր արդէն կը ճանչնայ։ Նա կ'սկսի թերթերը մի առ մի քննել, և կարծեցեալ լուսանկարին հասնելուն պէս, կը գոչէ. «Ահաւասիկ ձեր լուսանկարը»։

«Զարմանալի է այս արդէն իսկ. բայց աւելի զարմանալին կայ։ Երբ թուղթը ձեռքէն նորէն առնելով կը դարձնեմ, կը բողոքէ թէ լուսանկարը հակառակ կողմն է։

«Ցայնժամ կ'արթնցնեմ զնա և փորձը կը նորոգեմ բոլոր թուղթերն անոր յանձնելով։ Առաջուան պէս, կը քննէ զայնս և երեւակայական լուսանկարին հասածին պէս, կանգ կ'առնու՝ յայտարարելով թէ իմ լուսանկարս է այն։ Կը ղրկեմ զայն իւր սենեակը։ Հոն գնացածին պէս, իւր ընկերաց կը ցուցնէ կարծեցեալ լուսանկարը զոր իրեն տուած եմ։ Նոցա ծիծաղներ անկարող կը լինին տարհամոզելու զնա։ Երբ հրաման տուած եմ անոր, արթննալէ առաջ, այս զգայախաբութեան ([illegible]) ազդեցութեան տակ մնալ ոչ սակաւ օրեր, երեւոյթը կը տեւէ այնչափ օր որչափ որ կ'ուզուի։ Ահաւասիկ այս է ճիշդ թելադրութիւնը։

«Այս փորձը կրկնուած է հազարաւոր անգամներ ինչպէս իմ նոյնպէս նաեւ այլոց կողմանէ, և ամէն ոք կարող է ստուգել զայն։ Իրողութեանց ճշգրտութիւնը այնքան կատարեալ է որքան կը պահանջուի այսօրինակ փորձերու մէջ։ Փորձենք վերլուծել զայնս և հանիլ թելադրութեան ճշգրիտ նկարագրութեան։

«Ենթակային կը ներկայեմ ճերմակ թուղթ մը յայտարարելով իրեն թէ սա իմ լուսանկարս է, յայտարարութիւն մը որ բոլորովին ձրի է և որոյ ստութիւնը կարող է ամենատկար մտքի հետ անձ մը նշմարել, բնական վիճակին մէջ։ Բայց եւ այնպէս, այս տարօրինակ դիւրահաւանութեան ազդեցութեամբ, ենթակայն կը նկատէ իրերն այնպէս ինչպէս որ կ'ուզեմ. Գրեթէ առանց վարանման, կը յարէ այն գաղափարին զոր կը ներկայեմ իրեն կամ, լաւ եւս է ասել, այս գաղափար կը տիրէ իւր մտաց վրայ։ Կը զանազանէ իւր ամենադոյզն մանրամասնութիւններով այս երեւակայական լուսանկարը և քիչ մը բանտիպածի պէս, կը նկարագրէ զայն փոքրիկ իրողութեանց առատութեամբ և կը պարզէ անտրոշապէս ճշմարիտ [illegible] մը ցնորական, պատուաստելով լուսանկարին ընդարձակ ծանօթութեան վրայ այն ամէն յարակից գաղափարներ որք կը ներկայանան իւր երեւակայութեան։ Այլ սակայն, մեկնակէտն չի հեռանար գրեթէ և իւրաքանչիւր վայրկեան կը վերադառնայ անդ, քննելով թուղթը իւր բոլոր անկիւններովը, դարձնելով զայն և կրկին դարձնելով, հեռացնելով և մօտեցնելով իւր աչքերուն և ամէն կողմերէն զայն ուսումնասիրելով։ Երբ կը դադրիմ նորա խօսք ուղղելէ, երկու ժամ այսպէս կը շարունակէ զբաղիլ այս ճերմակ թղթով։

«Վերջապէս իրերը այնպէս իմն կ'ընթանան որպէս թէ ուղեղին մէջ գոյութիւն ունեցած ըլլար, արուեստական քնոյ ազդեցութեան տակ, խորհրդոյ բացարձակ դատարկութիւն մը, և որպէս թէ ամէն գաղափար թելադրութեամբ ինկած այս լերկ տախտակին վրայ՝ օգուտ քաղէր իւր առանձնութենէն տարածուելու համար ամէն կողմ և ապահովելու՝ իւր պետութիւն, ամէն ուղղութեանց մէջ, այս անգրաւեալ երկրին մէջ։

«Այս մասնաւոր պարագային մէջ լուսանկարին գաղափարին տրուած ընդարձակութիւնները, նորա գոյութիւնը մի անգամ ընդունուած, կատարելապէս տրամաբանական էին։ Հարկ է սակայն յիշել թէ, եթէ պատշաճ դատէի թելադրել ենթակային բոլորովին անտրամաբանական գաղափար մը, թելադրութիւնը պիտի ընդունուած ըլլար միեւնոյն դիւրութեամբ։ Զոր օրինակ, եթէ նմա ըսած լինէի. Լուսանկարս երկու քիթ և երեք աչք ունի, —այս խօսք իւր կողմէ չի պիտի յարուցանէր առարկութեան մը ստուերն անգամ։

«Այս է ահա թելադրութեան անդիմադրելի ազդեցութիւնը, իւր ամենապարզ ձեւերով, և դիւրաւ կարելի է երեւակայել թէ որպիսի՛ բազմազան արդիւնքներ կարելի կը լինի ընձեռել այս միջոցաւ։

«Այլ շարունակենք եղելութեան պատմութիւնը։ Երբ ենթակայն, իմ թելադրութեանս վրայ, կը շարունակէ՝ արթննալէ ետքը՝ տեսնել լուսանկար մը այս ճերմակ թուղթին վրայ, ունինք ապացոյց խոր տպաւորութեան զոր թելադրեալ խորհուրդը կրնայ թողուլ ուղեղին վրայ, քանի որ մինչեւ իսկ, բնական վիճակին մէջ և սովորական կենաց մէջ, այս տպաւորութիւն կը մնայ ժամեր, օրեր եւ շաբաթներ՝ իւր զօրութենէն առանց բան մը կորսնցնելու։ Վ. Թ.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ընկերութեան գրասենեակները փոխադրուած են ի Մաքրի խան, թիւ 2, Վոյվոտա, Ղալաթիա (Լօրանտօ խանին քով)։

Ամեն տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալ Պ. Ժ. Ժ. Գասդէլլի 235 3—12

ՍԳՈԴԻ ՄՕՌՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 25 սեպտեմբեր 188

Պարոնայք Սգոդ և Պօուն,

Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոդի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկական խուլային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Մօրու ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Իզմիրտէ պուլունան ասաքիրի շահանէ վէ հայվանաթը իչուն պին իւչ եիւզ ալթը օնիքի մարթէնտան չուվալը նիչայեթինէ գատար մուգթազի օլուպ մանզալինէ մէվգէրի միւնագասատա պուլունան էրզագը միւթէնէվվիէ վէ սաիրէնին պուրատա իհթարինա թալիպ օլանլարըն Թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մազպութ Սէրասքէրի լէվազըմաթը ուիմումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 մարտ 1890 364
Նօ. 3 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Միրքէ խմալ օլունմագ իւզրէ միւպայէա օլունաճագ ալթը պին քըյէ գուրու սիյահ սուսամ իւզիւմինին մարտըն օնունճը կիւնի գարարը գաթիյի վիրիլէճէկինտէն իթտասընա թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 մարտ 1890 365
Նօ. 4 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Միւպայէա օլունաճագը իլան օլունան բէչլէին պէնքը քըյէսի տէօրթ ղուրուշա թալիպի հօստէսինէ օլուպ մարտըն եէտինճի կիւնի գարարը գաթիյի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ թէմինաթ գըլընաճաղընտան իթտասընա թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազըմ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 մարտ 1890 366
Նօ. 5 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Միւպայէա օլունաճագ եէտի եիւզ էլլի գըյէ գնտղնա սօֆթաօսընըն մարտըն եէտինճի կիւնի գարարը գաթիյի վիրիլէճէկինտէն վէ իրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ թէմինաթը գապուլ օլունաճաղընտան իթտասընա թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազըմ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 մարտ 1890 367
Նօ. 6 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Միւպայէա օլունաճագը իլան օլունան Թրիէսթէ շէքէրին պէշ քէ պէսի եիւզ ալթը փարայա թալիպի հօստէսինէ օլուպ մարտըն եէտինճի կիւնի գարարը գաթիյի վիրիլէչէ վէ իրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ թէմինաթը գապուլ օլունաճաղընտան իթտասընա թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 մարտ 1890 368
Նօ. 7 1—3

ՄԱՐՏ 19|31 ԻՆ

250,000 Ֆրանք.

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՐԳԵՒ—ԵՒ 3,532 ՈՒՐԻՇ ՊԱՐԳԵՒՆԵՐ

ԿԸ ՇԱՀՈՒԻՆ՝ ԳՆԵԼՈՎ

ՊԵՎԻԼԱՔՈՒԱ ԼԱ ՄԱՋԱՅԻ

ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԸ

Վիճակահանութիւնք տեղի կ'ունենան ի Հռոմ, Ելեւմտից նախարարութեան մէջ, Ջեռամբ Իտալիոյ Թագաւորութեան Ազգային Պանքային, ի ներկայութեան արքայական պատուիրակին և կառավարութեան կողմէ նշանակեալ պաշտօնատարաց։

Շահուած Պարգեւները Իտալիոյ Թագաւորութեան Ազգային Պանքայէն կը վճարուին՝ վիճակահանութենէն մէկ ամիս յետոյ։

Մէկ պարտատոմսը կը մասնակցի տարին 4 վիճակահանութեանց, ամբողջ 27 տարի։

1	պարտատոմսին գինն է	15	ֆրանք
10	» »	145	»
100	» »	1400	»

Պարտատոմսերը կանխիկ կը վճարուին ԻՍԴԸՐՆ ԷՃԷՆՍԻ, Գարաքէօյ, Տէյիրմէն խան, 14, Կ. Պոլիս։

Յանձնարարեալ նամակով կը ղրկուին՝ երբ թղթատարի ծախքն ստացուի։

Գնորդներուն ծախքով՝ կարելի է հեռագրել պարտատոմսերուն թիւերը, վիճակահանութենէն առաջ վերջին վայրկենին առնուած հրամանաց համար։

Իւրաքանչիւր վիճակահանութենէ յետոյ ցուցակը կը ղրկուի փափաքողին, եթէ մէկ ղրուշնոց դրոշմաթուղթ ղրկէ։ 36 3—8

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542

ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐՒՈՅ 2,085,347

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000

ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐՒՈՅ 967,900

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ անցեալ Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար վճռենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած գումարն 17,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գամիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

Ա. ՄԱՅԵՐ ԵՒ ԸՆԿ.

Բերա, Թիւնէլի հրապարակ և Պոլիս, Կամուրջին գլուխը

Ձմրան համար մեծ քանակութեամբ

Նոր հանդերձներ եկած են

ՉԱՓԱՉԱՆՑ ԱԺԱՆ ԳՆԵՐՈՎ.

ՎԵՐՋԱՑԵԱԼ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆՔ

ԲԱՐԻԶԵԱՆ ՆՈՐ ԱՊՐԱՆԱՑ

ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ 287

ՀԱԶԻ ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

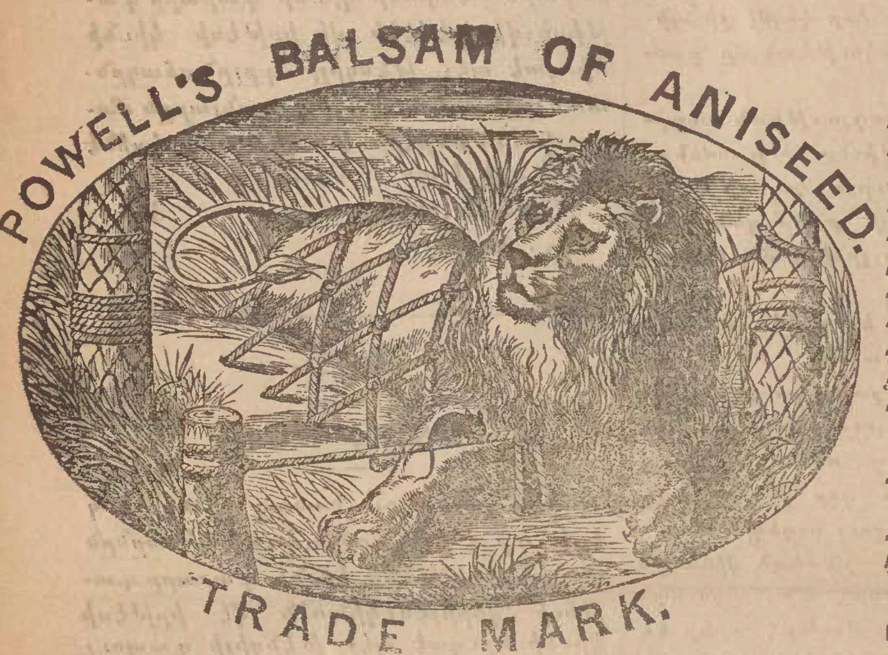
POWELL'S BALSAM OF ANISEED.
TRADE MARK.

ՀՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՌՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր պաշտպան դարման այս դեղին վայելած համբաւը մեծ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բոուէլ կ'ընդունայ անընդհատ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ Թագուհւոյն ՆԷԳԼԻ Թնդանօթակրոյն վրայ, ի Ռիւք, ըՍկօտիա.

«Սիրելի պարոն, Բառ որում կը նեղուէի յամառ հազէ մը որ գիշերը կ'արգիլէր ինձ քնանալ և ցերեկը հանգիստ անցունել, Վ. սեմ. կամ Փարթինէյեան ձնարաքէց ինձ գործածել ձեր անզուգական բալասանին անխոնջ հատիկներով և կրնամ հաւաստել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործերս դադրեցնելու, և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Ըստ այս ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն այլոց. (Ստր.) Վ. ԼԷՆՉԷԼ, Նէգլի Թնդանօթակրէն.»

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին $1/2$ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՈՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաքֆրիէրս րոտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.

64 Մ. ԼԷՍՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյէց, 95 և 67

ԼԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

L'AVENIR DES FAMILLES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՍՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ

ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

61, ՌԵՊԻՒՊԼԻՔ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ 61 (ՖՐԱՆՍԱ)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՔ 80,000,000 Ֆրանք

ՄԻՆՉԵՒ ՑԱՅՍՕՐ ԵՂԱԾ Վ. ՃԱՐՈՒՄՆԵՐ 1,500,000 Ֆրանք

ԼԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն։

Ընկերութեան գործառնութիւնք բազմազան են, ինչպէս շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխաւճարք՝ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիտք, հանգստեան սնտուկ ծերութեան համար, ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։ Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն սկսած է 1884 Յունուար 1 էն։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ. Պետրոս Էֆէնտի Անպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40. Պահչէ Գաբու, Պոլիս։ 42

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Բոմպէյի միջև կանոնաւորաբար բանող

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Աչմէն որ պիտի մեկնի մարտ 18ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 300 ֆրանք

Բ. » 220 »

Ուղեւորք և ապրանք ընդունելութիւն

Նաւողչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն

ԹԻՄՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ

Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ

371 Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլի և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Քանոբուս	4200	Աֆրինքօ	3000
Փէրոս	4000	Օսոյրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէֆթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բէրա	3000
Թիպս	3250	Լոգիւս	800
Մակեդոնիա	3250	Օլինթոս	800
Մարիօթիս	3250	Սէպիլ	700

Մուրէյթիւ շոգենաւը, նաւապետ Ֆօրպըըր, Լիվրբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.

Ռիթօլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

181 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

Արտօնատէր Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԼԷՍՓԷՐԱՆՍ L'ESPERANCE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Արտօնեալ Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000
Ստորագրեալ	»	1,000,000
Վ. ճարեալ	»	864,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի ամեն տեսակ կալուածներ, կարասիք, մթերանոցներու և վաճառատանց մէջ գտնուած ապրանքներ՝ խիստ դիւրամատչելի գներով և ամենաշահաւոր պայմաններով։

Ընկերութիւնս մեծագումար գործեր կարենալ ապահովագրելու համար միացած է Եւրոպեան չորս կարեւոր ընկերութեանց հետ՝ որոց Դրամագլուխը կը հասնի աւելի քան 16,000,000 Ֆրանքի։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակս Ընդհանուր Գործակալութեան, ի Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Ճէլալ պէյ խանի ճիշտ դէմ Թիւ 21-22։ Ընդհանուր Գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ

320 ՍԱՀԱԿ ԳԱՏԻՖ և ԸՆԿ.

NUBIAN BLACKING
Produces a POLISH without Brushing
Equal to PATENT LEATHER
On BOOTS, SHOES And LEATHER GOODS
NUBIAN IS WATERPROOF.

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կօշիկներն որք առաջին անգամէն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նշանաւոր գեղեցկութիւն մ'ունի, ամբողջ շաբաթ մը կը տևէ։ Կօշիկներն անթափանցելի կ'ըլլան ջրի և խոնաւութեան։ Ցեխը կամ ուրիշ աղտեղութիւնները դիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի արանց և կանանց ամեն տեսակ կօշիկներու։ Կարելի է գործածել զայն՝ նորոգելու համար ճամբորդութեան կաշեպանակները։

Գործածման եղանակ. Ներկելի առարկայն խնամով սրբել, այնպէս որ հին ներկէն հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկէն քսել, կա'մ սպունգի յարդով մը կա'մ վրձինով։ Թրջուած մասերն այնպէս ինքնին կը չորնայ։ Զգուշանալ կեղծերէն.

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԼԷՍՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, Պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյէց, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 7

GUERISON Prompte et Certaine !

Affections des voies urinaires, Blennorrhagies, Catarrhe, Cystite, Néphrite suppurée, Mal de Bright, Coliques néphrétiques, Enthérite chronique.

CAPSULES DE SANTAL DE LACROIX

PHARMACIEN DE 1re CLASSE

LAURÉAT de la SOCIÉTÉ de PHARMACIE de Paris

Lauréat et Ex-Préparateur de l'Ecole supérieure de Paris

76, Rue du Château-d'Eau, 76

PARIS

DÉTAIL : DANS TOUTES LES PHARMACIES

Ընդհանուր մթերանոցն է ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ ԺՈԶԷՖ ՔԱՆՁՈՒՔԻ, Մեծ փողոց Բերայի, և ԴԵՂԱՐԱՆ Ա. ՄԵՐՀԱՄԷԹՃԵԱՆ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, 18 64

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕԾԱՐԱՆ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՁՈՒԹ ԻՒՂ.

Իբոֆոսֆիթ տը շոլ ե սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ԲՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիբօֆօսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոյլերը

Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճռզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, գեղեցկաբար է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐՇԷԼ 81

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

LA ROUENNAISE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ, 4,000,000, Վ. ճարեալ գումարն իբր 30,000,000

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակս ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Թիւ 2, Ճէրճիմեան խան, Գամոնտոյի Պանգային դիմաց։

Ընդհանուր գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի

166 ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԵՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 3 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1889, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44				
	Առաւօտ											Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 30	7 —	7 30	7 50	8 30	9 —	9 30	10 —	10 30	11 30	12 ...	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 —	4 30	5 ...	5 30	6 —	6 30	...	...	...	...
Գում—գաբու	6 39	7 9	7 39	8 8	8 39	9 9	9 39	10 9	10 39	11 39	12 13	1 39	2 8	2 39	3 9	4 9	4 39	5 9	5 39	6 9	6 39	...	...	...	...
Եէնի—գաբու	6 43	7 13	7 43	...	8 43	9 13	9 43	10 13	10 43	11 43	12 17	1 43	2 12	2 43	3 13	4 13	4 43	5 13	5 43	6 13	6 43	...	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 49	7 19	7 48	...	8 49	9 18	9 49	10 19	10 49	11 48	12 22	1 49	2 17	2 49	3 18	4 19	4 49	5 19	5 49	6 19	6 49	...	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 54	7 23	8 1	8 22	8 54	9 21	9 53	10 23	10 53	11 54	12 25	1 54	2 20	2 53	3 22	4 24	4 54	5 23	5 55	6 25	6 55	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	7 9	7 34	8 12	8 39	9 6	...	10 4	10 34	11 6	12 6	— ...	2 6	...	3 4	3 36	4 34	5 6	5 34	6 8	6 36	7 6	...	...	...	...
Այ Սթեֆանօ	7 18	...	8 21	8 52	9 15	...	...	...	11 15	12 16	— ...	2 15	...	...	3 45	...	5 15	...	6 26	...	7 15	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	9 3	...	...	...	...	...	12 24	— ...	...	...	...	...	...	...	...	6 34	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	51	43				
	Առաւօտ										Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 20	...	...	...	...	...	...	...	6 15	...	...	...	...	...
Այ Սթեֆանօ	6 30	7 —	...	8 —	8 30	...	9 30	...	...	11 26	...	1 30	...	2 30	...	4 ...	...	5 30	...	6 27	...	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 40	7 10	7 40	8 11	8 40	...	9 40	10 10	10 40	11 37	...	1 40	...	2 40	3 10	4 10	4 40	5 40	6 10	6 42	7 5	...	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 52	7 22	7 51	8 23	8 52	9 26	9 54	10 24	10 52	11 51	1 25	1 53	2 25	2 54	3 21	4 23	4 53	5 54	6 24	7 —	7 16	...	...	...	...
Սամաթիա	6 56	7 26	...	8 26	8 56	9 29	9 58	10 28	10 56	11 55	1 28	1 57	2 28	2 58	3 25	4 27	4 57	5 58	6 28	...	...	...	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի—գաբու	7 2	7 32	...	8 32	9 2	9 34	10 4	10 34	11 2	12 1	1 34	2 3	2 34	3 4	3 31	4 33	5 3	6 4	6 34	...	...	...	...	...	...
Գում—գաբու	7 8	7 38	7 59	8 38	9 8	9 38	10 8	10 38	11 7	12 8	1 38	2 7	2 38	3 8	3 35	4 38	5 8	6 8	6 38	7 11	7 27	...	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 16	7 46	8 7	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 15	12 16	1 46	2 15	2 46	3 16	3 43	4 46	5 16	6 16	6 46	7 20	7 35	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջև բանող կառախմբոց մէջ միայն կ'ընդունուին. Թիւ .. և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. վակոններ։ 196

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տոքթոր Այէրի ջերմային հիւանդութեանց այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիգական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնը և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնը երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը ստոյգ գիտութեամբն։ Այս ֆիզիգական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անտեսանելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն ներշնչելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդը, և յառաջ կը բերեն ամեն տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն, որոց աս անունները տրուած է. ջերմն և սարսուռ, թագուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն, մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտը ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուրեալ ժահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակտիկներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղն կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնը և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատանէ ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ 181

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որ ամէն երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի և Արեւելեան միջև

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ումպրիա	7718	Գաթալոնիա	4841
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4535
Սէրվիա	7391	Սամարիա	2574
Աուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Ատլաս	2393
Սեֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէբբօ	2143	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Թրինիտատ շոգենաւը, նաւապետ Քինկ, Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի մարտ 18ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Չ. ՃՈԼԻ գործակատար

Thomas C. Joly

Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան, Ղալաթիա

196